

PARTNERLUS- JA KOOSTÖÖLEPING,
MILLEGA SEATAKSE SISSE PARTNERLUS
ÜHELT POOLT EUROOPA ÜHENDUSTE
JA NENDE LIKMESRIIKIDE
NING TEISELT POOLT TADŽIKISTANI VABARIIGI VAHEL

BELGIA KUNINGRIIK,

TŠEHHI VABARIIK,

TAANI KUNINGRIIKI,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

EESTI VABARIIK,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSE VABARIIK,

IIRIMAA,

ITAALIA VABARIIK,

KÜPROSE VABARIIK,

LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

UNGARI VABARIIK,

MALTA VABARIIK,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

AUSTRIA VABARIIK,

POOLA VABARIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

SLOVEENIA VABARIIK,

SLOVAKI VABARIIK,

SOOME VABARIIK,

ROOTSI KUNINGRIIK,

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIK,

kes on Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu osalised,
edaspidi “liikmesriigid”, ning

EUROOPA ÜHENDUS JA EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUS, edaspidi “ühendus”,

ühelt poolt, ja

TADŽIKISTANI VABARIIK

teiselt poolt,

ARVESTADES ühenduse ja selle liikmesriikide ning Tadžikistani Vabariigi vahelisi sidemeid ja nende ühiseid väärtusi,

TÕDEDES, et ühendus ja Tadžikistani Vabariik soovivad neid sidemeid tugevdada ning panna aluse partnerlusele ja koostööle, mis tugevdaksid ja laiendaksid suhteid, mis on loodud varem, eelkõige 18. detsembril 1989. aastal sõlmitud Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vahelise kaubandust ning kaubandus- ja majanduskoostööd käsitleva lepinguga,

ARVESTADES ühenduse ja selle liikmesriikide ning Tadžikistani Vabariigi tahet tugevdada poliitilisi ja majanduslikke vabadusi, mis ongi partnerluse põhialus,

TÕDEDES siinkohal, et Tadžikistani Vabariigi sõltumatuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse toetamine aitab kaasa rahu ja stabiilsuse tagamisele Kesk-Aasias,

ARVESTADES lepinguosaliste tahet edendada nii rahvusvahelist rahu ja julgeolekut kui ka vaidluste rahumeelset lahendamist ning teha selleks koostööd Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) raames,

ARVESTADES ühenduse ja selle liikmesriikide ning Tadžikistani Vabariigi vankumatut tahet rakendada täiel määral kõiki Euroopa Julgeoleku- ja Koostöökonverentsi (CSCE) lõppakti, Madridi ja Viini järelkohtumiste lõppdokumentide, CSCE Bonni majanduskoostöökohtumise dokumendi, Pariisi uue Euroopa harta ja CSCE 1992. aasta Helsingi dokumendi "Muutuste esitatavad väljakutsed" põhimõtteid ja sätteid ning muid OSCE põhidokumente,

OLLES VEENDUNUD, kui tähtis on õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste, eelkõige vähemuste inimõiguste austamine, mitme partei süsteemi ja vabade ja demokraatlike valimiste sisseseadmine ning majanduse piirangutest vabastamine turumajanduse saavutamiseks,

USKUDES, et käesoleva partnerlus- ja koostöölepingu täielik rakendamine eeldab ja toetab Tadžikistani Vabariigi poliitika, majanduse ja õiguse ümberkujundamise jätkumist ja lõpuleviimist ning koostööks vajalike tingimuste loomist, eeskätt CSCE Bonni kohtumise järeldusi silmas pidades, SOOVIDES ergutada Moskva rahulepete tagajärjel alanud Tadžikistani Vabariigi sisemise lepitusprotsessi jätkamist,

SOOVIDES ergutada käesoleva lepinguga reguleeritud valdkondades piirkondlikku koostööd naaberriikidega, et suurendada heaolu ja stabiilsust selles piirkonnas,

SOOVIDES alustada ja arendada korrapäraselt poliitilist dialoogi vastastikust huvi pakkuvates kahepoolsetes ja rahvusvahelistes küsimustes,

TÕDEDES JA TOETADES Tadžikistani Vabariigi soovi luua tihe koostöö Euroopa institutsioonidega,

ARVESTADES vajadust soodustada investeringuid Tadžikistani Vabariigis, kaasa arvatud energeetika- ja veemajandussektorites, kinnitades ühenduse, liikmesriikide ja Tadžikistani Vabariigi seotuse tähtsust Euroopa energiahartaga ning Euroopa energiaharta lepingu ja sellega seotud energiakasutuse tõhusust ja keskkonnaküsimusi käsitleva energiaharta protokolliga täielikku rakendamist,

VÕTTES ARVESSE ühenduse soovi pakkuda vajaduse korral sotsiaal-majanduslikku koostööd ja tehnilist abi, mis hõlmab vaesusevastast võitlust,

TEADES, et leping soodustab Tadžikistani Vabariigi ning Euroopa ja selle lähipiirkondade laiema koostööruumi järkjärgulist vastastikust lähenemist ning Tadžikistani järkjärgulist ühinemist avatud rahvusvahelise süsteemiga,

ARVESTADES lepinguosaliste kohustust liberaliseerida kaubandus Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjade kohaselt ning ühenduse heakskiitu Tadžikistani Vabariigi WTOga ühinemise plaanidele,

OLLES TEADLIK vajadusest parandada äritegevust ja investeringuid mõjutavaid tingimusi ning äriühingute asutamise, tööjõu, teenuste osutamise ja kapitali liikumisega seotud tingimusi,

OLLES VEENDUNUD, et käesoleva lepinguga luuakse uued tingimused lepinguosaliste vahelisteks majandussuheteks ning eelkõige kaubanduse ja investeerimise arenguks, mis on oluline majanduse ümberkujundamisel ja tehnoloogia ajakohastamisel,

SOOVIDES alustada keskkonnakaitse alal tihedat koostööd, võttes arvesse lepinguosaliste omavahelist sõltuvust selles valdkonnas,

TUNNUSTADES, et koostöö ebaseadusliku sisserände, rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse ja uimastiäri ennetamiseks ja kontrollimiseks ning terrorismivastane võitlus on käesoleva lepingu põhieesmärkideks,

SOOVIDES rajada koostööd kultuuri- ja haridusalal ning parandada teabevahetust,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

ARTIKKEL 1

Käesolevaga pannakse alus partnerlusele ühelt poolt ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tadžikistani Vabariigi vahel. Selle partnerluse eesmärgid on:

- toetada Tadžikistani Vabariigi sõltumatust ja suveräänsust,
- toetada Tadžikistani Vabariigi pingutusi oma demokraatia tugevdamisel, majanduse ja sotsiaalse infrastruktuuri arendamisel ning turumajandusele ülemineku lõpuleviimisel,
- luua sobiv raamistik lepinguosaliste vahelisele poliitilisele dialoogile, mis võimaldab arendada tihedaid poliitilisi suhteid,
- edendada lepinguosaliste vahel kaubandust ja investeerimist, eriti energeetika- ja veesektorites ning üksmeelseid majandussuhteid kestva majandusarengu soodustamiseks,
- panna alus õigus-, majandus-, sotsiaal-, rahandus-, mittesõjalisele teadus- ja tehnoloogia- ning kultuurikoostööle.

I JAOTIS

ÜLDPÕHIMÕTTED

ARTIKKEL 2

Inimõiguste ülddeklaratsioonis, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjas ning Helsingi lõppaktis ja Pariisi uue Euroopa hartas määratletud demokraatlike põhimõtete ning põhi- ja inimõiguste austamine, samamoodi nagu turumajanduse põhimõtete austamine on lepinguosaliste sise- ja välispoliitika alus ning moodustab käesoleva lepingu olulise osa.

ARTIKKEL 3

Lepinguosalised leiavad, et nende tulevase heaolu ja stabiilsuse tagamiseks peavad Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu lagunemisel tekkinud uued sõltumatud riigid, edaspidi "sõltumatud riigid", jätkama ja arendama omavahelist koostööd Helsingi lõppakti põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse kohaselt ning heanaaberlike suhete vaimus ja ühendama kõik oma jõud selle protsessi soodustamiseks.

II JAOTIS

POLIITILINE DIALOOG

ARTIKKEL 4

Lepinguosalised alustavad korrapäraselt ja pidevat poliitilist dialoogi, mida nad kavatsevad arendada ja süvendada. See täiendab ja tugevdab ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi vastastikust lähenemist, toetab Tadžikistanis toimuvaid poliitilisi ja sotsiaal-majanduslikke muutusi ning soodustab uute koostöövormide loomist. Poliitiline dialoog:

- tugevdab Tadžikistani Vabariigi sidemeid ühenduse ja selle liikmesriikidega ning seeläbi kõikide demokraatlike riikidega. Käesoleva lepingu abil saavutatav majanduslik lähenemine tihendab poliitilisi suhteid,
- toob kaasa seisukohtade olulise ühtlustumise vastastikust huvi pakkuvates rahvusvahelistes küsimustes, mis suurendab piirkonna julgeolekut ja stabiilsust,
- näeb ette, et lepinguosalisel püüavad teha koostööd demokraatia põhimõtete järgimise, inimõiguste, eelkõige vähemuste inimõiguste austamise ja edendamise valdkonnas ning peavad vajaduse korral asjakohastes küsimustes nõu.

Lepinguosalised on seisukohal, et nii riikide kui ka valitsusväliste üksuste valduses olevate massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levitamine on rahvusvahelise stabiilsuse ja julgeoleku kõige tõsisemaks ohuks. Lepinguosalised lepivad seepärast kokku, et teevad koostööd ning võitlevad massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastu, tagades desarmeerimist ja tuumarelva leviku tõkestamist käsitlevate rahvusvaheliste lepingute ja kokkulepete ning muude asjakohaste rahvusvaheliste kohustuste täielik täitmine ja rakendamine siseriiklikul tasandil. Lepinguosalised nõustuvad, et kõnealune säte moodustab käesoleva lepingu olulise osa ja on poliitilise dialoogi osa, mis täiendab ja tugevdab kõiki neid tegureid.

Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad koostööd ja võitlevad massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastu:

- võttes meetmed asjakohaste rahvusvaheliste õigusaktide allkirjastamiseks või ratifitseerimiseks või vajadusel nendega ühinemiseks ja nende rakendamiseks täiel määral;
- luues tõhusa siseriikliku ekspordikontrollisüsteemi nii massihävitusrelvadega seotud kaupade transiidi kui ekspordi puhul, sealhulgas kontrollid massihävitusrelvadega seotud kahese kasutusega tehnoloogiate lõppkasutuse jälgimiseks, ning kehtestades ekspordikontrolli eeskirjade rikkumise eest tõhusad karistused. Käesolevat dialoogi võib pidada piirkondlikult.

ARTIKKEL 5

Ministrite tasandil toimub poliitiline dialoog artikliga 77 asutatud koostöönõukogus ja vastastikusel kokkuleppel ka mujal.

ARTIKKEL 6

Lepinguosalised kasutavad poliitiliseks dialoogiks ka muid võimalusi ja vahendeid, eelkõige järgmisi:

- korrapärased kohtumised kõrgemate ametnike tasandil ühelt poolt ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tadžikistani Vabariigi esindajate vahel,
- lepinguosaliste vaheliste diplomaatiliste kanalite täielik kasutamine, eelkõige asjakohased kahe- ja mitmepoolsed sidemed, sealhulgas kohtumised Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja OSCE raames ja mujal,
- kõik muud vahendid, sealhulgas võimalikud ekspertide kohtumised, mis soodustaksid selle dialoogi süvendamist ja arendamist.

III JAOTIS

KAUBAVAHETUS

ARTIKKEL 7

1. Kõikides valdkondades kohaldavad lepinguosalisel teineteisele enamsoodustusrežiimi järgmistes küsimustes:

- impordi- ja eksporditollimaksud ja lõivud, kaasa arvatud nende tollimaksude ja muude maksude kogumise kord;

- tollivormistuse, transiidi, ladude ja ümberlaadimisega seotud sätted,
- maksud ja muud siseriiklikud lõivud, mida otseselt või kaudselt kohaldatakse importkaupade suhtes,
- makseviisid ja selliste maksete ülekanded,
- eeskirjad, mis käsitlevad kaupade müüki, ostu, vedu, turustamist ja kasutamist siseturul.

2. Lõike 1 sätteid ei kohaldata:

- a) soodustustele, mis on antud selleks, et luua tolliliit või vabakaubanduspiirkond, või sellise liidu või piirkonna loomise tõttu,
- b) soodustustele, mis on antud teatavatele riikidele WTO eeskirjade ja muude arengumaid soodustavate rahvusvaheliste kokkulepete kohaselt,
- c) soodustustele, mis on antud naaberriikidele piiriliikluse hõlbustamiseks.

3. Üleminekuajal, mis lõpeb viis aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist, ei kohaldata lõike 1 sätteid I lisas määratletud soodustuste suhtes, mida Tadžikistani Vabariik annab teistele NSVLi lagunemisel tekkinud riikidele.

ARTIKKEL 8

1. Lepinguosalisel leiaavad, et vaba transiidi põhimõte on käesoleva lepingu eesmärkide saavutamise oluline eeltingimus.

Seoses sellega tagab kumbki lepinguosaline teise lepinguosalise tolliterritooriumilt pärinevate või sinna suunduvate kaupade piiranguteta transiidi läbi oma territooriumi või selle kaudu.

2. Lepinguosaliste vahel kohaldatakse GATT 1994 V artikli lõigete 2, 3, 4 ja 5 sätteid.

3. Käesolevas artiklis sisalduvad sätted ei piira lepinguosaliste vahel kokkulepitud erieeskirjade kohaldamist teatavate sektorite, eelkõige veonduse, või toodete suhtes.

ARTIKKEL 9

Ilma et see piiraks õigusi ja kohustusi, mis tulenevad lepinguosalisi siduvatest rahvusvahelistest kaupade ajutise impordi konventsioonidest, vabastab iga lepinguosaline teise lepinguosalise ajutiselt imporditud kaupade impordimaksudest ja tollimaksudest oma õigusaktide kohaselt sellistel juhtudel ja sellises korras, mis on sätestatud mõnes muus asjakohases teda siduvas rahvusvahelises konventsioonis. Arvesse võetakse tingimusi, mille alusel asjaomane lepinguosaline on sellisest konventsioonist tulenevad kohustused võtnud.

ARTIKKEL 10

1. Tadžikistani Vabariigist pärinevaid kaupu imporditakse ühendusse, kohaldamata koguselisi piiranguid ja samaväärse toimega meetmeid, ilma et see piiraks käesoleva lepingu artiklite 12, 15 ja 16 kohaldamist.
2. Ühendusest pärinevaid kaupu imporditakse Tadžikistani Vabariiki, kohaldamata koguselisi piiranguid ja samaväärse toimega meetmeid, ilma et see piiraks käesoleva lepingu artiklite 12, 15 ja 16 kohaldamist.

ARTIKKEL 11

Lepinguosaliste omavahelises kaubavahetuses kasutatakse turuhindu.

ARTIKKEL 12

1. Kui mõnda toodet imporditakse ühe lepinguosalise territooriumile sellistes suurendatud kogustes või sellistel tingimustel, et see kahjustab või ähvardab kahjustada samasuguste või otseselt võistlevate toodete kodumaised tootjaid, võib olenevalt olukorrast kas ühendus või Tadžikistani Vabariik võtta asjakohaseid meetmeid järgmises korras ja järgmiste tingimuste kohaselt.

2. Enne meetmete võtmist või lõike 4 kohastel juhtudel võimalikult kiiresti pärast nende võtmist esitab kas ühendus või Tadžikistani Vabariik sõltuvalt asjaoludest koostöönõukogule kogu asjakohase teabe, et leida lepinguosalisi rahuldav lahendus XI jaotise kohaselt.
3. Kui nõupidamise tulemusena ei jõua lepinguosalisel olukorra parandamise meetmetes kokkuleppele 30 päeva jooksul pärast koostöönõukogu poole pöördumist, võib nõupidamist taotlenud lepinguosaline piirata asjakohaste toodete importi sellises ulatuses ja niikaua, kui on vaja kahju vältimiseks või heastamiseks, või võtta muid sobivaid meetmeid.
4. Kriitilistes olukordades, kus viivitamine põhjustaks raskesti heastatavat kahju, võivad lepinguosalisel võtta meetmeid enne nõupidamist tingimusel, et nõupidamise ettepanek tehakse kohe pärast selliste meetmete võtmist.
5. Käesoleva artikli kohaste meetmete väljavalimisel peavad lepinguosalisel esmatähtsaks neid, mis segavad käesoleva lepingu eesmärkide saavutamist kõige vähem.
6. Käesolev artikkel ei piira ega mõjuta kumbagi lepinguosalist dumpinguvastaste või tasakaalustavate meetmete võtmisel GATT 1994 VI artikli, GATT 1994 VI artikli rakendamise lepingu, subsidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu või asjakohaste siseriiklike õigusaktide kohaselt.

ARTIKKEL 13

Lepinguosalised kohustuvad kaaluma käesoleva lepingu nendevahelist kaubavahetust käsitlevate sätete kohandamist vastavalt olukorrale, sealhulgas Tadžikistani Vabariigi WTOga ühinemisest tulenevale olukorrale. Koostöönõukogu võib lepinguosalistele anda selliste kohanduste kohta soovitusi, mida heakskiitmise korral võidakse lepinguosaliste menetluste kohaselt sõlmitud kokkuleppe alusel ellu viia.

ARTIKKEL 14

Käesolev leping ei välista selliste impordi-, ekspordi- või transiidikeeldude või -piirangute kohaldamist, mis on õigustatud kõlbluse, avaliku korra või avaliku julgeoleku seisukohast või seotud inimeste, loomade või taimede elu ja tervise, loodusvarade, rahvuslike kunsti-, ajaloo- või muinasväärtuste või intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi kaitsega või kulda ja hõbedat käsitlevate eeskirjadega. Sellised keelud või piirangud ei või siiski kujutada endast meelevaldse diskrimineerimise vahendit ega lepinguosaliste vahelise kaubanduse varjatud piiramist.

ARTIKKEL 15

Kaupade koondnomenklatuuri gruppidesse 50–63 kuuluvate tekstiiltoodetega kauplemist reguleerib eraldiseisev kahepoolne leping. Tekstiiltooted lisatakse käesolevasse lepingusse pärast eraldiseisva lepingu kehtivuse lõppemist.

ARTIKKEL 16

Tuumamaterjalidega kaubeldakse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu sätete kohaselt. Vajaduse korral kaubeldakse tuumamaterjalidega Euroopa Aatomienergiaühenduse ja Tadžikistani Vabariigi vahel sõlmitava erilepingu sätete kohaselt.

IV JAOTIS

ÄRITEGEVUST JA INVESTEERIMIST KÄSITLEVAD SÄTTED

I PEATÜKK

TÖÖTINGIMUSED

ARTIKKEL 17

1. Kui liikmesriigis kohaldatavatest õigusaktidest, tingimustest ja korrast ei tulene teisiti, püüavad ühendus ja liikmesriigid tagada, et liikmesriigi kodanikega võrreldes ei diskrimineerita nende kodakondsuse alusel liikmesriigi territooriumil seaduslikult töötavaid Tadžikistani Vabariigi kodanikke töö- ja palgatingimuste osas ning töölt vabastamisel.
2. Kui Tadžikistani Vabariigis kohaldatavatest õigusaktidest, tingimustest ja korrast ei tulene teisiti, tagab Tadžikistani Vabariik, et Tadžikistani kodanikega võrreldes ei diskrimineerita nende kodakondsuse alusel Tadžikistani territooriumil seaduslikult töötavaid liikmesriigi kodanikke töö- ja palgatingimuste osas ning töölt vabastamisel.

ARTIKKEL 18

Koostöönõukogu uurib võimalusi parandada ettevõtjate töötingimusi kooskõlas lepinguosaliste rahvusvaheliste kohustuste, sealhulgas CSCE Bonni kohtumise dokumendis sätestatud kohustustega.

ARTIKKEL 19

Koostöönõukogu annab soovitusi artiklite 17 ja 18 rakendamiseks.

II PEATÜKK

ÄRIÜHINGUTE ASUTAMIST JA TEGEVUST KÄSITLEVAD TINGIMUSED

ARTIKKEL 20

1. Ühendus ja selle liikmesriigid võimaldavad Tadžikistani äriühingutele artikli 22 punkti d kohaselt asutamisel vähemalt sama soodsaid asutamistingimusi kui mis tahes kolmanda riigi äriühingutele.

2. Ilma et see piiraks II lisa loetletud reservatsioonide kohaldamist, võimaldavad ühendus ja selle liikmesriigid nende territooriumil asutatud Tadžikistani äriühingute tütarettevõtjatele vähemalt sama soodsaid tegevustingimusi kui ühenduse äriühingutele.
3. Ühendus ja selle liikmesriigid võimaldavad nende territooriumil asutatud Tadžikistani äriühingute filiaalidele vähemalt sama soodsaid tegevustingimusi kui mis tahes kolmanda riigi äriühingute filiaalidele.
4. Tadžikistani Vabariik võimaldab ühenduse äriühingutele artikli 22 punkti d kohaselt asutamisel vähemalt sama soodsaid asutamistingimusi kui Tadžikistani äriühingutele või mis tahes kolmanda riigi äriühingutele, sõltuvalt sellest, millised tingimused on paremad.
5. Tadžikistani Vabariik võimaldab oma territooriumil ühenduse äriühingute tütarettevõtjatele ja filiaalidele vähemalt sama soodsaid tegevustingimusi kui mis tahes Tadžikistani äriühingutele või tütarettevõtjatele või mis tahes kolmanda riigi äriühingutele, sõltuvalt sellest, millised tingimused on paremad.

ARTIKKEL 21

1. Artikli 20 sätteid ei kohaldata õhu-, sisevee- ja meretranspordi suhtes.

2. Mõlemad lepinguosaliselised lubavad teise lepinguosalise laevandusettevõtjatel, kes osutavad rahvusvahelisi mereveoteenuseid, kaasa arvatud osaliselt merel toimuvad ühendveod, arendada oma territooriumil allpool nimetatud äritegevust kas tütarettevõtja või filiaali vormis, võimaldades vähemalt sama soodsaid asutamis- ja tegevustingimusi kui need, mida võimaldatakse oma äriühingutele või mõne kolmanda riigi äriühingu tütarettevõtjale või filiaalile, sõltuvalt sellest, millised tingimused on soodsamad.

Silmas on peetud järgmisi tegevusi, kuid nende loetelu pole ammendav:

- a) meretransporditeenuste ja sellega seotud teenuste turustamine ja müük vahetult klientidele pakkumise tegemisest arve esitamiseni, sõltumata sellest, kas neid teenuseid osutab või pakub teenuse osutaja ise või selline teenuse osutaja, kellega teenuse müüjal on püsivad ärisuhted;
- b) igasuguste transporditeenuste ja nendega seotud teenuste, sealhulgas ühendveoteenuste pakkumiseks vajalike sisemaatransporditeenuste, eelkõige sisevee-, maantee- ja raudteetransporditeenuste ostmine ja kasutamine enda huvides või oma klientide nimel (ja edasimüük oma klientidele);
- c) veo- ja tollidokumentide või muude veetavate kaupade päritolu ja laadiga seotud dokumentide koostamine;

- d) äriteabe andmine igasuguste vahenditega, kaasa arvatud arvutipõhised infosüsteemid ja elektrooniline andmevahetus (kui elektroonilise sidega seotud mittediskrimineerivatest piirangutest ei tulene teisiti);
- e) ärisuhete loomine kohalike laevandusettevõtjatega, sealhulgas osalemine äriühingu aktsiakapitalis ja kohapeal palgatavate inimeste tööle võtmine (välismaalastest töötajate puhul käesoleva lepingu asjakohaste sätete järgi);
- f) äriühingute nimel tegutsemine, korraldades vajaduse korral laevade sadamasse sissesõitu või lasti vastuvõtmist.

ARTIKKEL 22

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) "ühenduse äriühing" või "Tadžikistani äriühing" – äriühing, mis on asutatud vastavalt liikmesriigi või Tadžikistani Vabariigi õigusaktide kohaselt ja mille registrijärgne asukoht või juhatuse asukoht või põhitegevuskoht on vastavalt ühenduse või Tadžikistani Vabariigi territooriumil. Liikmesriigi või Tadžikistani Vabariigi õigusaktide kohaselt asutatud äriühingut, kellel on vastavalt ühenduse või Tadžikistani Vabariigi territooriumil üksnes registrijärgne asukoht, käsitletakse siiski vastavalt ühenduse või Tadžikistani äriühinguna, kui tema tegevus on tegelikult ja pidevalt seotud vastavalt ühe liikmesriigi või Tadžikistani Vabariigi majandusega;

- b) "äriühingu tütaretevõtja" – esimesena nimetatud äriühingu tegeliku kontrolli all olev äriühing;
- c) "äriühingu filiaal" – äriüksus, mis ei ole iseseisev juriidiline isik, kuid on laadilt püsiv, näiteks emaettevõtja laiendus, millel on oma juhtkond ja vahendid äritehingute tegemiseks kolmandate isikutega nii, et viimased, kuigi teades, et vajaduse korral on olemas õiguslik side emaettevõtjaga, mille peakontor asub välismaal, ei pea suhtlema otse kõnealuse emaettevõtjaga, vaid võivad teha tehinguid nimetatud laienduseks oleva äriüksusega;
- d) "asutamine" – punktis a nimetatud ühenduse või Tadžikistani äriühingu õigus alustada majandustegevust, asutades tütaretevõtjaid ja filiaale vastavalt Tadžikistanis või ühenduses;
- e) "tegevus" – majandustegevus;
- f) "majandustegevus" – tööstuslik, kaubanduslik ja kutsealane tegevus.

Rahvusvaheliste merevedude, sealhulgas osaliselt merel toimuvate ühendvedude puhul kohaldatakse käesoleva ja III peatüki sätteid ka vastavalt väljaspool ühendust või Tadžikistani Vabariiki asuvate liikmesriigi või Tadžikistani kodanike suhtes ning väljaspool ühendust või Tadžikistani Vabariiki asutatud ja vastavalt liikmesriigi või Tadžikistani kodanike kontrollitavate laevandusettevõtjate suhtes, kui nende laevad on registreeritud vastavalt selles liikmesriigis või Tadžikistani Vabariigis kooskõlas asjakohaste õigusaktidega.

ARTIKKEL 23

1. Käesoleva lepingu muudest sätetest hoolimata ei takistata lepinguosalist võtmast meetmeid järelevalvekaalutlustel, sealhulgas investorite, hoiustajate, kindlustusvõtjate või nende isikute kaitseks, kelle suhtes finantsteenuse osutajal on usalduskohustus, või rahandussüsteemi terviklikkuse ja stabiilsuse tagamiseks. Kui sellised meetmed on vastuolus käesoleva lepingu sätetega, ei või neid kasutada selleks, et lepinguosaline saaks hoiduda lepingujärgsete kohustuste täitmisest.
2. Käesoleva lepingu sätteid ei tõlgendata nii, nagu oleks lepinguosaline kohustatud avalikustama üksiklientide äritegevuse ja kontodega seotud teavet või avalik-õiguslike isikute valduses olevat salajast või ärisaladuse alla kuuluvat teavet.
3. Käesoleva lepingu kohaldamisel tähendavad “finantsteenused” III lisas kirjeldatud tegevust.

ARTIKKEL 24

Käesoleva lepingu sätted ei takista kumbagi lepinguosalist kohaldamast meetmeid, mida on vaja, et vältida käesoleva lepingu sätetele toetudes kõrvalehoidumist lepinguosalise meetmetest, mis on seotud kolmandate riikide pääsuga tema turgudele.

ARTIKKEL 25

1. Olenemata käesoleva jaotise I peatüki sätetest on vastavalt Tadžikistani Vabariigi või ühenduse territooriumil asutatud ühenduse või Tadžikistani äriühingul õigus vastuvõtjariigis kehtivate õigusaktide alusel vastavalt Tadžikistani Vabariigi või ühenduse territooriumil tööle võtta või lasta oma tütarettevõtjal või filiaalil tööle võtta töötajaid, kes on vastavalt ühenduse liikmesriigi või Tadžikistani kodanikud, tingimusel, et need töötajad on lõikes 2 määratletud võtmeisikud ja neid võtavad tööle üksnes äriühingud või filiaalid. Nende töötajate elamis- ja tööluba hõlmab üksnes ajavahemikku, milleks nad on tööle võetud.

2. Eespool nimetatud äriühingute, edaspidi “organisatsioonid”, võtmeisikud on punktis c määratletud “äriühingusiseselt üleviidavad isikud”, kes kuuluvad järgmisse liigitusse, tingimusel, et organisatsioon on juriidiline isik ja et asjaomased isikud on olnud selle teenistuses või selle aktsionärid (v.a enamusaktsionärid) vähemalt üleviimisele vahetult eelnenud aasta:

- a) organisatsioonis juhtival kohal töötavad isikud, kes peamiselt juhivad ettevõtet ja kelle tegevust äriühingu juhatus või aktsionärid või samalaadne organ jälgib (jälgivad) või juhib (juhivad) ning kelle pädevuses on:
- ettevõtte, selle osakonna või allüksuse juhtimine,
  - teiste järelevalve-, kutse- või juhtimistegevusega seotud töötajate järelevalve ja kontroll,
  - isiklikult töötajate töölevõtmine ja töölt vabastamine või soovitude andmine nende töölevõtmiseks või töölt vabastamiseks või muu tööjõuga seotud tegevus,
- b) organisatsioonis töötavad isikud, kellel on ettevõtte tegevuse, uurimisseadmete, töövõtete või juhtimise seisukohalt olulisi harukordseid teadmisi. Selliste teadmiste hindamisel võib lisaks ettevõttes vajalikele teadmistele arvesse võtta selliseks tööks või tegevuseks vajalikke erialaoskusi, mis eeldavad tehnilisi eriteadmisi, kaasa arvatud kuulumine töötajate hulka, kelle erialal on nõutav luba;

- c) äriühingusiselt üleviidav isik – füüsiline isik, kes töötab organisatsioonis ühe lepinguosalise territooriumil ja kes viiakse seoses majandustegevusega ajutiselt üle teise lepinguosalise territooriumile; asjaomasel organisatsioonil peab olema põhitegevuskoht lepinguosalise territooriumil ja isik tuleb üle viia selle organisatsiooni ettevõttesse (filiaali, tütarettevõttesse), kelle majandustegevus teise lepinguosalise territooriumil on sisuliselt samasugune.

ARTIKKEL 26

1. Lepinguosalised teevad kõik endast oleneva, et vältida selliseid meetmeid või samme, mis kitsendavad teineteise äriühingute asutamise- ja tegevustingimusi, võrreldes käesoleva lepingu allakirjutamisele eelnenud päevaga.
2. Käesoleva artikli sätteid ei piira artikli 34 sätete kohaldamist: artikli 34 alla kuuluvaid olukordi reguleerivad üksnes käesoleva artikli sätteid.
3. Partnerluse ja koostöö vaimus tegutsedes ning artikli 40 sätteid silmas pidades teatab Tadžikistani Vabariigi valitsus ühendusele oma kavatsustest esitada või vastu võtta selliseid uusi õigusaktide eelnõusid, mis käesoleva lepingu allakirjutamisele eelnenud päevaga võrreldes võivad kitsendada ühenduse äriühingute tütarettevõtjate ja filiaalide asutamise- ja tegevustingimusi Tadžikistanis. Ühendus võib nõuda Tadžikistani Vabariigilt selliste õigusaktide eelnõude edastamist ja neid käsitleva nõupidamise alustamist.

4. Kui Tadžikistani Vabariigis kehtestatavad uued õigusaktid kitsendaksid tema territooriumil asutatud ühenduse äriühingute tütarettevõtjate ja filiaalide tegevustingimusi, võrreldes lepingu allakirjutamisele eelnenud päevaga, ei kohaldata neid õigusnorme kolme aasta jooksul nende tütarettevõtjate ja filiaalide suhtes, mis olid asjakohase õigusakti jõustumiskuupäevaks Tadžikistani Vabariigis juba asutatud.

III PEATÜKK

TEENUSTE PIIRIÜLENE OSUTAMINE ÜHENDUSE JA TADŽIKISTANI VABARIIGI VAHEL

ARTIKKEL 27

1. Lepinguosalised kohustuvad käesoleva peatüki sätete kohaselt astuma vajalikke samme, et järk-järgult lubada teenuseid osutada ühenduse ja Tadžikistani äriühingutel, kes asuvad teise lepinguosalise territooriumil kui teenuse tarbija, võttes arvesse lepinguosaliste teenindussektori arengut.
2. Koostöönõukogu annab soovitusi lõike 1 rakendamiseks.

ARTIKKEL 28

Lepinguosalised teevad koostööd, et arendada Tadžikistani Vabariigis turule orienteeritud teenindusvaldkondi.

ARTIKKEL 29

1. Lepinguosalised kohustuvad tõhusalt kohaldama põhimõtet, mis tagab kaubanduslikel alustel toimuva piiramatult juurdepääsu rahvusvahelisele mereveoturule ja mereliiklusele:

- a) eespool esitatud säte ei piira käesoleva lepingu ühe või teise osalise suhtes kohaldatavaid õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioonist liinilaevanduskonverentsile antud toimumisjuhendi kohta. Liinid, mis ei kuulu konverentsi liikmete hulka, võivad konkureerida konverentsi liikmetega tingimusel, et nad järgivad kaubanduslikel alustel toimuva ausa konkurentsi põhimõtet.
- b) Lepinguosalised kinnitavad oma tahet luua vaba konkurentsi keskkond, mis on puist- ja vedellastivedude oluline tunnusjoon.

2. Lõike 1 põhimõtete kohaldamisel lepinguosalised:

- a) ei kohalda alates käesoleva lepingu jõustumisest ühenduse liikmesriikide ja endise Nõukogude Liidu vaheliste kahepoolsete lepingute lastijaotussätteid;

- b) ei kehtesta edaspidi kahepoolsetes lepingutes kolmandate riikidega lastijaotusklausleid, välja arvatud erandjuhtudel, mil ühe või teise käesoleva lepingu osalise liinilaevandusettevõtjatel ei oleks teisiti enam võimalik osaleda asjaomasesse kolmandasse riiki suunduvatel või sealt lähtuvatel vedudel;
- c) keelavad edaspidi lastijaotuskokkulepete sõlmimise puist- ja vedellastivedusid käsitlevates kahepoolsetes lepingutes;
- d) kaotavad käesoleva lepingu jõustumisel kõik ühepoolsed meetmed ning haldus-, tehnilised ja muud takistused, millel võib olla piirav või diskrimineeriv mõju rahvusvaheliste meretransporditeenuste vabale osutamisele.

3. Muu hulgas võimaldavad lepinguosalistel teise lepinguosalise kodanike või äriühingute kasutuses olevatele laevadele rahvusvahelisele kaubandusele avatud sadamatele juurdepääsul, nende sadamate infrastruktuuride ja abiteenuste kasutamisel ja sellega seotud tasude, maksude ja tolliteenuste osas ning kaikohtade ja peale- ja mahalaadimisvahendite kasutamisel vähemalt sama soodsaid tingimusi kui oma laevadele.

ARTIKKEL 30

Et tagada lepinguosaliste vahelise veonduse kooskõlaline areng, mis on kohandatud nende kaubandusvajadustele, võivad lepinguosalistel pärast käesoleva lepingu jõustumist ja nõupidamisi sõlmida vajaduse korral erilepinguid, mis käsitlevad vastastikuse turulepääsu ja teenuste osutamise tingimusi maantee-, raudtee- ja sisevee- ning vajaduse korral õhustranspordis.

IV PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 31

1. Käesoleva jaotise sätteid kohaldatakse piirangutega, mis on õigustatud avaliku korra või avaliku julgeoleku või rahvatervise seisukohalt.
2. Neid ei kohaldata tegevuse suhtes, mis on asjaomase lepinguosalise territooriumil kas või juhuti seotud avaliku võimu teostamisega.

ARTIKKEL 32

Käesoleva jaotise kohaldamisel ei takista käesoleva lepingu sätted lepinguosalisi kohaldamast oma õigusnorme, mis käsitlevad füüsiliste isikute riiki sisenemist, seal viibimist ja töötamist, töötingimusi, elamaasumist ja teenuste osutamist, tingimusel, et sellega ei kaotata ega vähendata soodustusi, mida lepinguosalistel on õigus käesoleva lepingu erisätte alusel saada. Eeltoodud säte ei piira artikli 31 kohaldamist.

ARTIKKEL 33

Tadžikistani äriühingute ja ühenduse äriühingute ühise kontrolli all ja ainuomanduses olevate äriühingute suhtes kohaldatakse samuti II, III ja IV peatüki sätteid.

ARTIKKEL 34

Tingimused, mida üks lepinguosaline võimaldab teisele käesoleva lepingu alusel, ei või alates päevast, millest jääb üldisest teenuskaubanduse kokkuleppes (GATS) tulenevate kohustuste jõustumise kuupäevani üks kuu, olla GATSiga hõlmatud valdkondade ja meetmete osas soodsamad kui tingimused, mida selline esimene lepinguosaline võimaldab GATSi sätete kohaselt ja mis kehtivad iga teenindusvaldkonna, allvaldkonna ja teenindusviisi kohta.

ARTIKKEL 35

II, III ja IV peatüki kohaldamisel ei võeta arvesse tingimusi, mida ühendus, selle liikmesriigid või Tadžikistani Vabariik võimaldavad majandusintegratsiooni lepingutest tulenevate kohustuste alusel GATSi V artikli põhimõtete kohaselt.

ARTIKKEL 36

1. Käesoleva jaotise sätete kohaselt võimaldatavat enamsoodustusrežiimi ei kohaldata maksusoodustuste suhtes, mida lepinguosalisel teevad või kavatsesid tulevikus teha topeltmaksustamise vältimise lepingute või muude maksukokkulepete alusel.
2. Käesolevas jaotises sätestatud ei tõlgendata nii, nagu takistaks see lepinguosalistel võtmast või rakendamast meetmeid, mille eesmärk on takistada topeltmaksustamise vältimiseks sõlmitud lepingute maksustamissätetest ja muudest maksukokkulepete või siseriikliku maksuseaduse kohastest maksudest kõrvalehoidumist või nende maksude vältimist.
3. Käesolevas jaotises sätestatud ei tõlgendata nii, nagu takistaks see liikmesriikidel või Tadžikistani Vabariigil oma asjakohaste maksualaste õigusaktide kohaldamisel tegemast vahet maksumaksjate vahel, kes eeskätt oma elu- või asukoha poolest ei ole ühesuguses olukorras.

ARTIKKEL 37

Ilma et see piiraks artikli 24 kohaldamist, ei tõlgendata II, III ja IV peatüki ühtegi sätet nii, nagu annaks see:

- liikmesriikide või Tadžikistani Vabariigi kodanikele õiguse siseneda vastavalt Tadžikistani või ühenduse territooriumile või seal viibida ükskõik kellena, eelkõige äriühingu aktsionäri või osanikuna või selle juhina või töötajana või teenuste pakkujana või saajana,
- ühenduse territooriumil asuvatele Tadžikistani äriühingute tütarettevõtjatele või filiaalidele õiguse tööle võtta või lasta tööle võtta Tadžikistani kodanikke ühenduse territooriumil,
- Tadžikistani territooriumil asuvate ühenduse äriühingute tütarettevõtjatele või filiaalidele õiguse tööle võtta või lasta tööle võtta liikmesriikide kodanikke Tadžikistani Vabariigi territooriumil,
- Tadžikistani äriühingutele või nende ühenduse territooriumil asuvatele tütarettevõtjatele või filiaalidele õiguse tähtjalise töölepingu alusel tööle võtta Tadžikistani kodanikke tööks muude isikute juures ja järelevalve all,
- ühenduse äriühingutele või nende Tadžikistani territooriumil asuvatele tütarettevõtjatele või filiaalidele õiguse tähtjalise töölepingu alusel tööle võtta liikmesriikide kodanikke.

V PEATÜKK

JOOKSVAD MAKSED JA KAPITALI LIIKUMINE

ARTIKKEL 38

1. Lepinguosalised kohustuvad lubama kõiki ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi elanike vahel vabalt vahetatavas vääringus tehtavaid jooksvaid makseid, mis on kooskõlas käesoleva lepingu sätetega ja seotud kaupade, teenuste või isikute liikumisega.
2. Käesoleva lepingu jõustumisest alates tagatakse maksebilansi kapitalikonto kohaste tehingute puhul kapitali vaba liikumine vastuvõtjariigi õigusaktide kohaselt asutatud äriühingutesse otse investeerimisel ja II peatüki sätete kohasel investeerimisel ning nende investeeringute ja nendest tuleneva kasumi rahaks muutmise või kodumaale tagasiviimise.
3. Ilma et see piiraks lõike 2 või lõike 5 kohaldamist, ei kehtestata käesoleva lepingu jõustumisest alates uusi valuutapiiranguid ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi residentide vahelisele kapitali liikumisele ja sellega seotud jooksvatele maksetele ning kehtivat korda ei karmistata.

4. Lepinguosalised peavad teineteisega nõu, kuidas käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks hõlbustada muude kui lõikes 2 nimetatud kapitalivormide liikumist ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi vahel.

5. Käesoleva artikli sätete kohaselt ja omavääringu täieliku konverteeritavuse saavutamiseni Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) asutamislepingu VIII artikli tähenduses võib Tadžikistani Vabariik erandjuhtudel kohaldada lühikese ja keskmise tähtajaga krediitide andmise ja saamisega seotud valuutapiiranguid ulatuses, mis on Tadžikistani Vabariigile kehtestatud sellise krediidi andmiseks ja mida lubab Tadžikistani seisund IMFis. Tadžikistani Vabariik kohaldab neid piiranguid kedagi diskrimineerimata. Neid piiranguid kohaldatakse nii, et see segaks käesoleva lepingu täitmist võimalikult vähe. Tadžikistani Vabariik teatab viivitamata koostöönõukogule selliste meetmete kehtestamisest ja nendes tehtavatest muudatustest.

6. Kui erandlike asjaolude korral ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi vaheline kapitali liikumine põhjustab või ähvardab põhjustada suuri raskusi ühenduse või Tadžikistani Vabariigi valuutakursi- või rahapoliitika toimimises, võib vastavalt kas ühendus või Tadžikistani Vabariik võtta ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi vahelise kapitali liikumise suhtes kõige rohkem kuueks kuuks kaitsemeetmeid, kui need on tingimata vajalikud, ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist.

VI PEATÜKK

INTELLEKTUAAL-, TÖÖSTUS- JA KAUBANDUSOMANDI KAITSE

ARTIKKEL 39

1. Käesoleva artikli ja IV lisa sätete kohaselt parandab Tadžikistani Vabariik jätkuvalt intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õiguste kaitset, et pakkuda viienda aasta lõpuks pärast käesoleva lepingu jõustumist samasuguse tasemega kaitset kui on ühenduses, samuti tõhusaid vahendeid selliste õiguste kaitseks.

2. Viienda aasta lõpuks pärast lepingu jõustumist ühineb Tadžikistani Vabariik IV lisa punktis 1 nimetatud intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õigusi käsitlevate mitmepoolsete konventsioonidega, mille osalisteks on liikmesriigid või mida liikmesriigid tegelikult kohaldavad nende konventsioonide asjaomaste sätete kohaselt. Ühendus annab käesoleva sätte kohaldamiseks võimaluse korral abi.

V JAOTIS

ÕIGUSLOOME ALANE KOOSTÖÖ

ARTIKKEL 40

1. Lepinguosalised tõdevad, et Tadžikistani Vabariigi praeguste ja tulevaste õigusaktide ühtlustamine ühenduse omadega on Tadžikistani Vabariigi ja ühenduse vaheliste majandussidemete tugevdamise tähtis tingimus. Tadžikistani Vabariik püüab tagada oma õigusaktide järkjärgulise ühtlustamise ühenduse õigusaktidega.
2. Õigusaktide ühtlustamine hõlmab eelkõige järgmisi valdkondi: tolliõigus, äriühinguõigus, pangandusõigus ja finantsteenused, äriühingute raamatupidamine ja maksud, intellektuaalomand, töökaitse töökohtades, konkurentsieeskirjad, sealhulgas kõik kaubandusega seotud küsimused ja tegevused, riigihanked, inimeste, loomade ja taimede elu ja tervise kaitse, keskkond, tarbijakaitse, kaudne maksustamine, tehnilised eeskirjad ja normid, tuumaalased õigusnormid, veondus ja elektrooniline side.
3. Ühendus annab Tadžikistani Vabariigile nende meetmete rakendamiseks tehnilist abi, mille hulka võib muu hulgas kuuluda:
  - ekspertide vahetus,

- kiire teabe edastamine, eelkõige oluliste õigusaktide kohta,
  - seminaride korraldamine,
  - õigusaktide väljatöötamisega ja kohaldamisega seotud isikute koolitamine,
  - abi olulisi valdkondi käsitlevate ühenduse õigusaktide tõlkimiseks.
4. Lepinguosalised lepivad kokku, et kumbki uurib võimalusi oma konkurentsioiguse kooskõlastatud kohaldamiseks juhtudel, mis mõjutavad nendevahelist kaubandust.

VI JAGU

SOTSIAAL-MAJANDUSLIK KOOSTÖÖ

ARTIKKEL 41

1. Ühendus ja Tadžikistani Vabariik seavad sisse majanduskoostöö, mille eesmärk on kaasa aidata Tadžikistani Vabariigi majandusreformi edenemisele ja majanduse tervenemisele ning Tadžikistani Vabariigi püsivale arengule. Selline koostöö tugevdab olemasolevaid majandussidemeid, mis on kasuks mõlemale lepinguosalisele.

2. Tadžikistani Vabariigi majanduse ja ühiskonna ümberkujundamiseks ning majandussüsteemi ümberkorraldamiseks töötatakse välja tegevuspõhimõtted ja meetmed, lähtudes pideva ja harmoonilise sotsiaalse arengu vajadustest; need hõlmavad täiel määral ka keskkonnakaalutlusi ja vaesusevastast võitlust.
3. Sel eesmärgil keskendub koostöö eelkõige majanduslikule ja sotsiaalsele arengule, tööjõu arendamisele, ettevõtluse toetamisele (sealhulgas erastamisele, investeringute soodustamisele ja finantsteenuste arendamisele), põllumajandusele ja toiduainetööstusele (sealhulgas toiduainetega kindlustatusele), veemajandusele, energeetikale (sealhulgas veejõul toodetud elektrienergiale) ja riiklikule tuumaohutusele, tervishoiule ja vaesusevastasele võitlusele, transpordile, postiteenustele, elektroonilisele sidele, turismile, keskkonnakaitsele, piiriülesele tegevusele ja piirkondlikule koostööle.
4. Erilist tähelepanu osutatakse Tadžikistani Vabariigi majanduspotentsiaali tõstmisele ja piirkondlikule koostööle.
5. Ühendus võib vajaduse korral anda käesoleva lepinguga ettenähtud majanduskoostööks ja muudeks koostöövormideks tehnilist abi, võttes arvesse ühenduse asjakohast sõltumatute riikide tehnilist abistamist käsitlevat nõukogu määrust, ühenduse Kesk-Aasiale tehnilise abi andmise soovitusprogrammis kokkulepitud rõhuasetusi ja nende kohaldamist Tadžikistanis ning selles kehtestatud kooskõlastus- ja rakenduskorda. Tadžikistani Vabariik võib kooskõlas nõukogu kehtestatud asjakohaste määrustega toetust saada ka teistest ühenduse programmidest.

ARTIKKEL 42

Koostöö kaubavahetuse ja teenuskaubanduse alal

Lepinguosalised teevad koostööd, et tagada, et Tadžikistani Vabariik kaupleb teiste riikidega WTO eeskirjade kohaselt. Nende eesmärkide saavutamiseks annab ühendus Tadžikistani Vabariigile tehnilist abi.

Selline koostöö hõlmab kaubanduse edendamise vahetult seotud eriküsimusi, eriti silmas pidades Tadžikistani Vabariigi toetamist ühtlustamiseks sealseid õigusakte ja määrusi WTO eeskirjadega ja sel viisil võimalikult kiiresti saavutada vastavus nimetatud organisatsiooniga ühinemise tingimustele. Need hõlmavad järgmist:

- kaubandust ja kaubandusega seotud küsimusi, sealhulgas makseid ja tasaarveldussüsteeme käsitlevate tegevuspõhimõtete väljatöötamist,
- asjakohaste õigusaktide koostamist.

ARTIKKEL 43

Tööstuskoostöö

1. Koostöö eesmärk on edendada eelkõige:

- mõlema lepinguosalise ettevõtjate vaheliste ärisidemete arengut, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate vaheliste ärisidemete arengut,
- ühenduse osalemist Tadžikistani Vabariigi jõupingutustes oma tööstuse struktuuri ümberkorraldamisel,
- juhtimise parandamist,
- tööstustoodete kvaliteedi parandamist ja nende vastavusse viimist rahvusvaheliste standarditega,
- tõhusa tootmis- ja töötlemisvõimsuse arendamist tooraine sektoris,
- asjakohaste kaubanduseeskirjade ja -tavade väljatöötamist, sealhulgas toodete turustamist,
- keskkonnakaitset,
- relvatööstuse konversiooni,
- personali koolitust.

2. Käesoleva artikli sätted ei mõjuta ettevõtjaid käsitlevate ühenduse konkurentsieeskirjade rakendamist.

ARTIKKEL 44

Investeeringute soodustamine ja kaitse

1. Pidades silmas ühenduse ja liikmesriikide asjakohaseid volitusi ja pädevust, on koostöö eesmärk luua kodu- ja välismaistele erainvesteeringutele soodsad olud, eelkõige luues paremad tingimused investeeringute kaitseks, kapitali ülekanneteks ja investeerimisvõimalusi käsitleva teabe vahetamiseks.

2. Koostöö eesmärgid on eelkõige:

- vajaduse korral topeltmaksustamise vältimise lepingute sõlmimine liikmesriikide ja Tadžikistani Vabariigi vahel,
- soodsate tingimuste loomine välisinvesteeringute kaasamiseks Tadžikistani majandusse,
- püsiva ja asjakohase äriõiguse ja -keskkonna loomine ning teabe vahetamine investeerimisega seotud õigusnormide ja haldustavade kohta,
- investeerimisvõimalusi käsitlev teabevahetus muu hulgas messide, näituste, kaubandusnädalate ja muude ürituste kaudu.

ARTIKKEL 45

Riigihanked

Lepinguosalised töötavad koos välja tingimused kauba- ja teenuslepingute sõlmimiseks avatult ja võistupakkumise põhjal, eelkõige pakkumismenetluse abil.

ARTIKKEL 46

Koostöö standardite ja vastavushindamise alal

1. Lepinguosaliste vaheline koostöö edendab lähenemist rahvusvaheliselt kokkulepitud hindamislustele, põhimõtetele ja suunistele metroloogia, standardite ja vastavushindamissüsteemide valdkonnas, et hõlbustada vastastikust tunnustamist vastavushindamise alal ja parandada Tadžikistani toodete kvaliteeti.

2. Selleks püüavad lepinguosalisel teha koostööd tehnilise abi projektide kaudu, mis:
  - edendavad vajalikku koostööd nende valdkondade organisatsioonide ja asutustega,
  - edendavad ühenduse tehniliste eeskirjade ning Euroopa standardite ja vastavushindamismenetluste rakendamist,
  - võimaldavad jagada kogemusi ja tehnilist teavet kvaliteedijuhtimise valdkonnas.

ARTIKKEL 47

Kaevandamine ja toorained

1. Lepinguosalisel püüavad suurendada kaevandamise ja toorainetega seotud investeeringuid ja kaubavahetust.
2. Koostöös keskendutakse eelkõige järgmistele valdkondadele:
  - teabevahetus mäetööstuse ja värviliste metallide tööstuse sektorite arendamise kohta,
  - koostöö õigusliku raamistiku loomine,

- kaubandusküsimused,
- keskkonnaalaste õigusaktide vastuvõtmine ja rakendamine,
- koolitus,
- ohutus mäetööstuses.

ARTIKKEL 48

Teadus- ja tehnoloogiakoostöö

1. Lepinguosalised edendavad vastastikuse kasu põhimõttel koostööd mittesõjaliste teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse valdkonnas ning piisavat juurdepääsu lepinguosaliste asjakohastele programmidele, võttes arvesse vahendite kättesaadavust, kui intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õiguste tõhusa kaitse nõuetest ei tulene teisiti.
2. Koostöö teaduse ja tehnoloogia alal hõlmab eelkõige:
  - teadus- ja tehnikateabe vahetust,
  - teadus- ja arendustegevust;
  - lepinguosaliste teadusuuringute ja tehnoloogiaarendusega tegelevate teadlaste, uurijate ning tehnikute koolitust ja lähetusprogramme.

Kui see koostöö on seotud hariduse ja/või koolitusega, tuleb seda teha artikli 49 sätete kohaselt.

Lepinguosalised võivad vastastikusel kokkuleppel teha muus vormis teadus- ja tehnoloogiakoostööd.

Sellises koostöös pööratakse erilist tähelepanu massihävitusrelvade uurimise ja/või tootmisega tegelevate või tegelnud teadlaste, inseneride, uurijate ja tehnikute ümberpaigutamisele.

3. Käesolevas artiklis käsitletud koostööd tehakse erikokkulepete kohaselt, mis arutatakse läbi ja sõlmitakse mõlema lepinguosalise poolt vastuvõetud korras ning millega kehtestatakse muu hulgas asjakohased intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandit käsitlevad sätted.

ARTIKKEL 49

Haridus ja koolitus

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et parandada üldhariduse ja kutsekvalifikatsiooni taset Tadžikistani Vabariigis nii avalikus kui ka erasektoris.

2. Koostöös keskendutakse eelkõige järgmistele valdkondadele:

- Tadžikistani Vabariigi kõrgharidus- ja koolitussüsteemide, kaasa arvatud kõrgharidusasutuste ja kõrgharidusdiplomite sertifitseerimissüsteemi ajakohastamine,
- avaliku ja erasektori juhtivtöötajate ning riigiteenistujate koolitamine eelisaladel, mis määratakse kindlaks edaspidi,
- koostöö õppeasutuste ning õppeasutuste ja äriühingute vahel,
- õpetajate, koolilõpetajate, haldustöötajate, noorte teadlaste ja uurijate ning noorte liikuvus,
- Euroopa-õpingute edendamine vastavates õppeasutustes,
- ühenduse keelte õpetamine,
- konverentsitõlkide kraadiõpe,
- ajakirjanike koolitus,
- koolitajate koolitus.

3. Ühe lepinguosalise võimalikku osalemist teise lepinguosalise haridus- ja koolitusalaates programmides võiks kaaluda lepinguosaliste asjakohaste menetluste kohaselt ning vajadusel luua institutsionaalne raamistik ja teha koostööplaanid, mille aluseks on Tadžikistani Vabariigi osalemine ühenduse programmis TEMPUS.

ARTIKKEL 50

Põllumajandus- ja agrotööstussektor

Koostöö eesmärk selles valdkonnas on põllumajandusreformi ja põllumajandusstruktuuride reformi ettevalmistamine, Tadžikistani Vabariigi põllumajanduse, loomakasvatuse ning agrotööstus- ja teenindussektori ajakohastamine, erastamine ja struktuuri ümberkorraldamine ning Tadžikistani toodete sise- ja välisturgude arendamine tingimusel, et tagatakse keskkonnakaitse ja võetakse arvesse vajadust parandada toiduainetega varustamist ning arendada põllumajanduslikku äri ja põllumajandustoodete töötlemist ja turustamist. Samuti püüavad lepinguosalisel järk-järgult lähendada Tadžikistani standardeid töödeldud ja töötlemata põllumajandustooteid käsitlevatele ühenduse tehnilistele eeskirjadele, kaasa arvatud sanitaar- ja fütosanitaarnormidele.

ARTIKKEL 51

Energeetika

1. Lepinguosalised teevad koostööd turumajanduse ja Euroopa energiaharta põhimõtetest lähtuvalt ning silmas pidades Euroopa energiaturgude järkjärgulist integreerumist.
2. Koostöös keskendutakse eelkõige energiapoliitika väljatöötamisele ja arendamisele. Koostöö hõlmab järgmised valdkonnad:
  - energeetikasektori juhtimise ja selle korralduse parandamine turumajanduse põhimõtete alusel,
  - energiavarustuse parandamine, sealhulgas varustamiskindluse parandamine säästlikul ja keskkonnasõbralikul viisil,
  - säästlikum ja efektiivsem energiakasutus ning energiakasutuse efektiivsust ja sellega seotud keskkonnaküsimusi käsitleva energiaharta protokollide rakendamine,
  - energeetika infrastruktuuri ajakohastamine,
  - energia tarnimises ja lõpptarbimises rakendatavate tehnoloogiate parandamine kõikide energialiikide osas,

- juhtimine ja tehniline koolitus energeetikasektoris,
- energeetiliste materjalide ja toodete vedu ja transiit,
- selliste institutsiooniliste, õiguslike, maksu- ja muude tingimuste sätestamine, mida on vaja energiakaubanduse ja energiaalaste investeeringute soodustamiseks,
- vee ja muude taastuvate energiaallikate kasutuse arendamine.

3. Lepinguosalised vahetavad asjakohast teavet energiaalaste investeerimisprojektide, eelkõige nafta- ja gaasitorustike või muude energiatoodete transpordiga seotud vahendite ehitamise ja uuendamise kohta. Lepinguosalised panevad erilist rõhku energeetikasektorisse investeerimisele ja selle reguleerimisele. Lepinguosalised teevad koostööd, et investeerimisel energeetikasektorisse võimalikult tõhusalt rakendada IV jaotise ja artikli 44 sätteid.

ARTIKKEL 52

Keskkond ja tervis

1. Pidades silmas Euroopa energiahartat ja 1993. aasta Luzerni konverentsi deklaratsiooni ja 1995. aasta Sofia konverentsi deklaratsiooni ning võttes arvesse energiaharta lepingut, eelkõige selle artiklit 19, ja energiakasutuse efektiivsust ja sellega seotud keskkonnaküsimusi käsitlevat energiaharta protokollit, arendavad ja tugevdavad lepinguosalistes oma koostööd keskkonna ja inimeste tervise kaitsmisel.
2. Koostöö on suunatud keskkonna kaitsmisele, igasuguse saaste vastu võitlemisele ja hõlmab eelkõige järgmist:
  - saastetaseme tulemuslik jälgimine ja keskkonnaseisundi hindamine, keskkonnaseisundi teabesüsteem,
  - kohaliku, piirkondliku ja piiriülese õhu- ja veesaaste vastu võitlemine,
  - keskkonna taastamine,
  - säästev, tõhus ja keskkonnasõbralik energiatootmine ja -tarbimine,
  - tööstusettevõtete ohutus,

- kemikaalide liigitamine ja ohutu käitlemine,
- vee kvaliteet,
- jäätmete vähendamine, ringlussevõtt ja ohutu kõrvaldamine, Baseli konventsiooni rakendamine, kui see on alla kirjutatud,
- põllumajanduse mõju keskkonnale, pinnase erosioon; keemiline saaste,
- metsade kaitse,
- bioloogilise mitmekesisuse säilitamine, kaitsealad ning looduse elusvarude säästev kasutamine ja majandamine,
- maakorraldus, sealhulgas hoonestamine ja linnaplaneerimine,
- majanduslike ja maksualaste meetmete kasutamine,
- ülemaailmsed kliimamuutused,
- keskkonnaalane kasvatus ja keskkonnateadlikkus,
- keskkonnamõju piiriülese hindamise Espoo konventsiooni rakendamine, kui see on allkirjastatud.

3. Koostöö hõlmab eelkõige järgmisi valdkondi:
  - tegevuse kavandamine häda- ja eriolukordade puhuks,
  - teabe ja ekspertide vahetus, sealhulgas keskkonnasäästliku tehnoloogia alal ning biotehnoloogia ohutu ja keskkonnasõbraliku kasutamise alal,
  - ühised teadusuuringud,
  - õigusaktide kohandamine ühenduse normidele,
  - koostöö piirkondlikul tasandil, sealhulgas koostöö Euroopa Keskkonnaagentuuris, ja rahvusvahelisel tasandil,
  - eeskätt globaalprobleeme ja kliimaküsimusi, kuid ka säästva arengu saavutamist käsitleva strateegia väljatöötamine,
  - keskkonnamõju uuringud.

4. Lepinguosalised arendavad ühiselt koostööd tervishoiu valdkonnas, eriti nakkushaiguste ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks vajamineva tehnilise abi ning emade ja väikelaste tervisekaitse osas.

ARTIKKEL 53

Transport

Lepinguosalised arendavad ja tugevdavad omavahelist koostööd transpordivaldkonnas.

Selle koostöö eesmärk on muu hulgas Tadžikistani Vabariigi transpordisüsteemide ja -võrkude struktuuri ümberkorraldamine ja ajakohastamine, vajadusel transpordisüsteemide kokkusobivuse arendamine ja tagamine ulatuslikuma transpordisüsteemi loomiseks ning esmatähtsate projektide kindlakstegemine ja väljatöötamine ning investeeringute kaasamine projektide elluviimiseks.

Koostöö hõlmab eelkõige järgmist:

- maanteevedude, raudteede, sadamate ja lennujaamade juhtimise ja tegevuse ajakohastamine,
- raudteede, veeteede, maanteede, sadamate, lennujaamade ja õhuliikluse infrastruktuuri ajakohastamine ja arendamine, sealhulgas ühist huvi pakkuvate peateede ja üleeuroopaliste ühenduste ajakohastamine eespool nimetatud ja eelkõige projektiga TRACECA seotud transpordiliikide osas,
- ühendvedude edendamine ja arendamine,
- ühiste uurimis- ja arendusprogrammide edendamine,

- õigusliku ja institutsioonilise raamistiku loomine tegevuspõhimõtete väljatöötamiseks ja rakendamiseks, kaasa arvatud transpordisektori erastamine,
- kõikide piirkondlike transpordiviiside lihtsustamine.

ARTIKKEL 54

Elektroniline side ja postiteenused

Oma volituste ja pädevuse piires laiendavad ja tugevdavad lepinguosalisel koostööl järgmistes valdkondades:

- põhimõtete ja suuniste väljatöötamine elektroonilise side sektori ja postiteenuste arendamiseks,
- tariifipoliitika ja turunduspõhimõtete väljatöötamine elektroonilise side ja postiteenuste valdkonnas,
- tehnoloogia ja oskusteabe edasiandmine, eriti Euroopa tehniliste standardite ja sertifitseerimissüsteemide osas,
- elektroonilise side ja postiteenustega seotud projektide arendamine ja investeringute kaasamine,

- elektroonilise side ja postiteenuste tõhususe ja kvaliteedi parandamine muu hulgas tegevuspiirangute kaotamise kaudu allvaldkondades,
- elektroonilise side edasiarenduste rakendamine, eelkõige vahendite elektrooniliseks ülekandmiseks,
- elektroonilise side võrkude valdkonna juhtimine ja selle optimeerimine,
- elektroonilise side teenuste ja postiteenuste osutamiseks ning raadiosageduste kasutamiseks vajalikud õigusnormid,
- elektroonilise side ja postiteenuste alane koolitus tegutsemiseks turutingimustes.

ARTIKKEL 55

Rahandus- ja maksuteenused

1. Koostöö eesmärk finantsteenuste valdkonnas on eelkõige kaasa aitamine Tadžikistani Vabariigi osalemisele kogu maailmas tunnustatud vastastikuste arvelduste süsteemides. Tehnilisel abistamisel keskendutakse:

- börsi ja aktsiaturu arendamisele,

- pangandusteenuste arendamisele, ühise krediidiressursside turu arendamisele, Tadžikistani Vabariigi osalemisele kogu maailmas tunnustatud vastastikuste arvelduste süsteemis,
- kindlustusteenuste arendamisele, mis muu hulgas looks soodsad tingimused ühenduse äriühingute osalemiseks ühissettevõtete asutamisel Tadžikistani Vabariigi kindlustussektoris, ning ekspordikrediidikindlustuse arendamisele,

Kõnealune koostöö aitaks eelkõige kaasa lepinguosaliste suhete arengule finantsteenuste valdkonnas.

2. Lepinguosalised teevad koostööd Tadžikistani Vabariigi maksusüsteemi ja -asutuste arendamiseks. Kõnealune koostöö hõlmab teabe- ja kogemuste vahetamist maksundus valdkonnas ja maksupoliitika arendamise ja rakendamise seotud töötajate koolitust.

ARTIKKEL 56

Ettevõtete ümberkujundamine ja erastamine

Tõdedes, et erastamine on oluline majanduse jätkuval taastamisel, lepivad lepinguosalised kokku, et töötavad koos välja vajaliku institutsioonilise, õigusliku ja metodoloogilise raamistiku. Erilist tähelepanu pööratakse erastamise õiguspärasusele ja läbipaistvusele, teabe ja kogemuste vahetamisele ning asjakohase koolituse läbiviimisele investeerimispoliitika valdkonnas.

Tehnilisel abistamisel keskendutakse muu hulgas:

- selliste asutuste arendamisele Tadžikistani Vabariigi valitsemissektoris, kes suudaksid erastamist korraldada,
- Tadžikistani Vabariigi valitsuse erastamisstrateegia arendamisele, sealhulgas õigusliku raamistiku ja rakendusmehhanismide arendamisele,
- turumajanduse arendamise soodustamisele maakasutuse ja kasutusvalduse osas,
- selliste ettevõtete ümberkujundamisele, mis ei ole veel erastamiseks valmis,
- eraettevõtlike, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete arendamisele,
- investeerimisfondide arendamisele.

Kõnealuse koostöö eesmärgiks on ühenduse investeeringute edendamine Tadžikistani Vabariigis.

ARTIKKEL 57

Piirkondlik areng

1. Lepinguosalisel tugevdavad koostööd piirkondliku arengu ja maakasutuse planeerimise alal.
2. Selleks soodustavad nad riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vahelist teabevahetust, mis käsitleb regionaalpoliitikat, maakasutuse planeerimise põhimõtteid ja regionaalpoliitika väljatöötamise viise, pöörates erilist tähelepanu ebasoodsate alade arendamisele.

Nad edendavad otsesidemeid asjakohaste piirkondade ja piirkondliku arengu kavandamise eest vastutavate riiklike organisatsioonide vahel, et vahetada muu hulgas teavet piirkondliku arengu edendamise viiside ja vahendite kohta.

ARTIKKEL 58

Koostöö sotsiaalküsimustes

1. Lepinguosalised arendavad omavahelist koostööd tervishoiu ja ohutuse alal, et parandada muuhulgas töötajate tervisekaitse ja tööohutuse taset.

Koostöö hõlmab eelkõige:

- haridust ja koolitust tervishoiu ja tööohutuse küsimustes, kusjuures erilist tähelepanu pööratakse suure ohuteguriga tegevusaladele;
- ennetusabinõude väljatöötamist ja edendamist, et võidelda kutsehaiguste ja muude tööst tulenevate tervisekahjustuste vastu;
- suurõnnetuste vältimist ja ümberkäimist mürgkemikaalidega;
- uuringuid teabe ja teadmiste levikust töökeskkonna, töötajate tööohutuse ning tervise kohta.

2. Tööhõive alal tähendab koostöö eelkõige tehnilist abi järgmistes valdkondades:

- tööturu optimeerimine,

- tööotsimis- ja kutsenõustamisteenuste ajakohastamine,
- ümberkorralduskavade koostamine ja juhtimine,
- kohaliku tööhõive edendamine,
- teabe vahetamine paindliku tööhõive kavade, eelkõige nende kohta, millega toetatakse tegutsemist füüsilisest isikust ettevõtjana ning edendatakse ettevõtlust.

3. Lepinguosalisel pööravad erilist tähelepanu sotsiaalkaitse alasele koostööle, mis hõlmab muu hulgas koostööd Tadžikistani Vabariigi sotsiaalkaitse uuenduste kavandamisel ja rakendamisel.

Uuenduste eesmärk on Tadžikistani Vabariigis välja töötada turumajandusele omased kaitsemeetodid, hõlmates seejuures kõiki olulisi sotsiaalkaitse valdkondi.

ARTIKKEL 59

Turism

Lepinguosalised tugevdavad ja arendavad omavahelist koostööd eelkõige järgmises:

- turismi kui tegevusala edendamine,

- teabe liikumise parandamine,
- oskusteabe edasiandmine,
- ühistegevuse võimaluste uurimine,
- koostöö riiklike turismiasutuste vahel, sealhulgas tutvustavate materjalide ette valmistamine,
- turismi edendamiseks seotud koolitus.

ARTIKKEL 60

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

1. Lepinguosaliste eesmärk on arendada ja tugevdada väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid ja nende liite ning ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate koostööd.
2. Koostöö hõlmab tehnilist abi eelkõige järgmistes valdkondades:
  - õigusliku raamistiku väljatöötamine väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele,

- väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamiseks vajaliku infrastruktuuri väljaarendamine, et edendada teabevahetust ja ärikoostööd väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate vahel nii Tadžikistani Vabariigis kui väljaspool ning anda väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele koolitust rahastamisvõimaluste osas,
- koolitus turunduse, raamatupidamise ja toodete kvaliteedikontrolli valdkonnas.

ARTIKKEL 61

Teave ja side

Lepinguosalised toetavad tänapäevaste teabetöötlusviiside, eelkõige massiteabevahendite arendamist ning soodustavad tõhusat vastastikust teabevahetust. Eelistatakse programme, mille eesmärk on anda üldsusele põhiteavet ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi kohta ning ühtlasi pakkuda võimaluse korral juurdepääsu andmebaasidele, järgides seejuures kõiki intellektuaalomandi õigusi.

ARTIKKEL 62

Tarbijakaitse

Lepinguosalised teevad tihedat koostööd, et saavutada tarbijakaitstesüsteemide ühilduvus. Koostöö hõlmab õigusosalase tegevuse ja institutsiooniliste uuenduste alast teabevahetust, alaliste süsteemide loomist ohtlike tooteid käsitlevaks vastastikuseks teabevahetuseks, tarbijatele antava teabe parandamist hindade, toodete omaduste ja pakutavate teenuste osas, teabevahetuse arendamist tarbijate huvide esindajate vahel, samuti tarbijakaitsepoliitika ühtlustamist ja seminaride ning koolituse korraldamist.

ARTIKKEL 63

Toll

1. Koostöö eesmärk on tagada kõikide kavandatavate kaubavahetuse ja heade kaubandustavadega seotud sätete täitmine ning saavutada Tadžikistani Vabariigi tollisüsteemi ühtlustamine ühenduse omaga.
2. Koostööd tehakse eelkõige järgmistes vormides:
  - teabevahetus,

- töömeetodite parandamine,
- kaupade koondnomenklatuuri ja ühtse haldusdokumendi kasutuselevõtt,
- kaubaveoga seotud kontrolli ja tolliformaalsuste lihtsustamine,
- abi tänapäevaste tolliteabesüsteemide kasutuselevõtmisel,
- seminaride ja koolituste korraldamine.

Vajaduse korral antakse tehnilist abi.

3. Ilma et see piiraks käesolevas lepingus ning eelkõige VIII jaotises ettenähtud laiema koostöö kohaldamist, annavad lepinguosaliste haldusasutused vastastikust abi tolliküsimustes käesolevale lepingule lisatud protokollisätete kohaselt.

ARTIKKEL 64

Statistikaalane koostöö

Koostöö eesmärk selles valdkonnas on tõhusa statistikasüsteemi väljaarendamine, et anda usaldusväärseid ning vajalikke statistilisi andmeid Tadžikistani Vabariigi sotsiaal-majanduslike reformide toetamiseks ja jälgimiseks ning eraettevõtluse arendamiseks.

Lepinguosalised teevad koostööd eelkõige järgmistes valdkondades:

- Tadžikistani statistikasüsteemi kohandamine rahvusvaheliste meetodite, standardite ja klassifikatsiooniga,
- statistilise teabe vahetus,
- vajaliku makro- ja mikromajandusliku statistilise teabe andmine majanduse ümberkujundamiseks ja juhtimiseks.

Nende eesmärkide saavutamiseks annab ühendus Tadžikistani Vabariigile tehnilist abi.

ARTIKKEL 65

Majandusteadus

Lepinguosalised hõlbustavad sotsiaal-majanduslike reformide kulgu ja majanduspoliitika kooskõlastamist koostöö abil, mille eesmärk on parandada kummagi majanduse põhialuste mõistmist ning majanduspoliitika kavandamist ja rakendamist turumajanduses. Selleks vahetavad lepinguosalised teavet makromajanduslike tulemuste ja väljavaadete kohta.

Ühendus annab tehnilist abi, et:

- toetada Tadžikistani Vabariiki majandusreformide läbiviimisel ekspertide nõuannete ja tehnilise abiga,
- edendada koostööd majandusteadlaste vahel eesmärgiga kiirendada majanduspoliitika väljatöötamiseks vajaliku oskusteabe edasiandmist ja kindlustada majanduspoliitikaga seotud uurimistulemuste laialdane levitamine.
- parandada Tadžikistani Vabariigi võimet koostada majandusmudeleid.

VII JAOTIS

KOOSTÖÖ DEMOKRAATIA JA INIMÕIGUSTEGA SEOTUD KÜSIMUSTES

ARTIKKEL 66

Lepinguosalised teevad koostööd kõikides küsimustes, mis on seotud demokraatlike institutsioonide, sealhulgas õigusriigi tugevdamiseks vajalike asutuste rajamise või kindlustamisega ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitsmisega rahvusvahelise õiguse ja OSCE põhimõtete kohaselt.

Koostööd tehakse tehnilise abi programmide vormis, millel on muu hulgas järgmised eesmärgid: asjakohaste õigusaktide koostamine ning nende rakendamine, kohtusüsteemi toimimise tagamine, riigi ülesanded õigusküsimustes ja valimissüsteemi toimimine. Vajaduse korral korraldatakse koolitusi. Lepinguosalised edendavad riikidevahelisi kontakte ja teabevahetust riigi-, piirkondlike ning õigusasutuste, parlamendiliikmete ja valitsusväliste organisatsioonide vahel.

VIII JAOTIS

KOOSTÖÖ EBASEADUSLIKU TEGEVUSE VÄLTIMISEKS NING EBASEADUSLIKU SISSERÄNDE VÄLTIMISEKS JA KONTROLLIMISEKS

ARTIKKEL 67

Lepinguosalised teevad koostööd, et vältida ebaseaduslikku tegevust, nagu näiteks:

- ebaseaduslik tegevus majanduse valdkonnas, sealhulgas korrupsioon,
- ebaseaduslikud tehingud erinevate kaupade, sealhulgas tööstusjätmetega, ning relvade salakaubavedu,
- võltsimine.

Koostöö eespool nimetatud valdkondades põhineb ühisel nõupidamisel ja tihedal suhtlusel. Koostöö hõlmab tehnilist ja haldusabi eelkõige järgmistes valdkondades:

- siseriiklike õigusaktide väljatöötamine ebaseadusliku tegevuse vältimiseks,
- teabekeskuste loomine,
- ebaseadusliku tegevuse vältimisega tegelevate asutuste tegevuse tõhustamine,
- töötajate väljaõpe ja teadusuuringute infrastruktuuri arendamine,
- mõlemale poolele vastuvõetavate ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemise meetodite väljatöötamine.

ARTIKKEL 68

Rahapesu

1. Lepinguosaliste üksmeelse arvamuse kohaselt on vaja teha jõupingutusi ja koostööd, et vältida oma rahandussüsteemide kasutamist kuritegelikul teel ja eeskätt narkootikumidega seotud kuritegevusest saadud raha pesuks.
2. Koostöö selles valdkonnas hõlmab eelkõige haldus- ja tehnilist abi eesmärgiga kehtestada ühenduse ja vastavate rahvusvaheliste organisatsioonide, eriti rahapesuvastase töökonna (FATF), poolt vastuvõetud standarditele vastavad rahapesu tõkestamiseks vajalikud standardid.

ARTIKKEL 69

Uimastitevastane võitlus

Oma volituste ja pädevuse piires teevad lepinguosalisel koostööd eesmärgiga muuta tõhusamaks tegevuskavad ja meetmed, mis on suunatud uimastite ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku tootmise, levitamise ja nendega kauplemise ning lähteainete ebaseadusliku leviku vastu või mille sihiks on ära hoida ja vähendada uimastite tarbimist Uimastite ja psühhotroopsete ainete ebaseaduslikuks tootmiseks kasutatavate lähtekemikaalide ja muude vajalike ainete kontrolli osas põhineb koostöö ühenduse ja vastavate rahvusvaheliste organisatsioonide, näiteks kemikaalidega tegeleva töökonna, kehtestatud standarditel. Koostöö selles valdkonnas põhineb lepinguosaliste ühisel nõupidamisel ja tihedal suhtlusel, et kooskõlastada eesmärgid ja meetmeid erinevates uimastitevastase võitlusega seotud valdkondades.

ARTIKKEL 70

Koostöö sisserände valdkonnas

1. Lepinguosalisel kinnitavad, et nad omistavad suurt tähtsust ühisele territooriumitevaheliste sisserändevõrgude haldamisele. Koostöö tõhustamiseks panevad lepinguosalisel aluse laiahaardelisele dialoogile, mis hõlmab kõiki sisserändega seotud valdkondi, sealhulgas ebaseaduslikku sisserännet ja inimkaubandust, samuti sisserändeküsimuste lülitamist sisserändajate päritoluriikide sotsiaal-majanduslikesse arengukavadesse.

2. Koostöö lähtub lepinguosaliste vaheliste konsultatsioonide käigus kindlaks määratud vajadustest ning seda rakendatakse kooskõlas kehtivate ühenduse ja siseriiklike õigusaktidega. Koostöö keskendub eelkõige järgmisele:

- a) sisserände algpõhjused;
- b) siseriiklike õigusaktide ja tavade väljatöötamine ja rakendamine rahvusvahelise kaitse osas vastavalt 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsioonile ning selle 1967. aasta lisaprotokollile või muudele asjassepuutuvaile piirkondlikele või rahvusvahelistele dokumentidele, et tagada mittetagasisaatmise põhimõtte rakendamine;
- c) riiki lubamise eeskirjad, samuti riiki lubatud isikute õigused ja staatus, seaduslikult riigis viibivate mittekodanike õiglane kohtlemine ja integratsioonipoliitika, seaduslike sisserändajate haridus ja koolitus ning rassismi ja ksenofoobia vastased meetmed;
- d) ebaseadusliku sisserände ja inimkaubanduse tõhusa ennetamise poliitika väljatöötamine, sealhulgas inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetavate isikute ja inimkaubitsejate organiseeritud võrgustike ja ühenduste vastu võitlemise võimaluste uurimine ning inimkaubanduse ohvrite kaitse;
- e) riigis ebaseaduslikult viibivate isikute tagasisaatmine inimväärsel tingimustel, kaasa arvatud nende vabatahtliku tagasimineku toetamine, ning nende tagasivõtmine vastavalt lõikele 3;
- f) viisaküsimused mõlemaid pooli huvitavatel teemadel

g) piirivalveküsimused, mis on seotud korralduse, koolituse, heade tavade ja muude tööpostil rakendatavate meetmetega, hõlmates vajaduse korral ka seadmetega varustamist, arvestades sealjuures nende seadmete võimaliku kahese kasutamisega.

3. Ebaseadusliku sisserände ennetamiseks ja kontrollimiseks tehtava koostöö raames lepivad lepinguosalisel kokku oma ebaseaduslike sisserändajate tagasivõtmises. Sel eesmärgil:

- kohustub Tadžikistani Vabariik nõudmise korral täiendavate formaalsusteta tagasi võtma kõik oma kodanikud, kes viibivad ebaseaduslikult mõne Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil, ning
- iga Euroopa Liidu liikmesriik kohustub nõudmise korral täiendavate formaalsusteta tagasi võtma kõik oma kodanikud, kes viibivad ebaseaduslikult Tadžikistani Vabariigi territooriumil.

Sel eesmärgil varustavad Euroopa Liidu liikmesriigid ja Tadžikistani Vabariik oma kodanikud asjakohaste isikut tõendavate dokumentidega.

Lepinguosalised soostuvad nõudmise korral võimalikult kiiresti sõlmima lepingu, millega kehtestatakse Tadžikistani Vabariigile ja Euroopa Liidu liikmesriikidele kehtivad eritingimused tagasivõtmise osas, sealhulgas kohustus võtta tagasi teiste riikide kodanikke ning kodakondsuseta isikuid.

Käesoleva lepingu tähenduses peetakse lepinguosaliste all silmas Euroopa Ühendust, iga selle liikmesriiki ning Tadžikistani Vabariiki.

ARTIKKEL 71

Terrorismivastane võitlus

Lepinguosalised kinnitavad terrorismivastase võitluse tähtsust ning teevad vastavalt rahvusvahelistele lepingutele ja siseriiklikele õigusnormidele koostööd, et ära hoida ja välistada terroriakte. Eelkõige teevad lepinguosalised koostööd:

- ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1373 ja muude ÜRO resolutsioonide, kokkulepete ning teiste rahvusvaheliste õigusaktide täieliku rakendamise raames,
- vahetades teavet terrorirühmituste ja nende tugivõrgustike kohta kooskõlas rahvusvahelise ja siseriikliku õigusega
- ning vahetades mõtteid terrorismivastases võitluses kasutatavate vahendite ja meetodite üle (näiteks tehnilised vahendid ja koolitus), samuti vahetades terrorismivastases võitluses saadud kogemusi.

IX JAOTIS

KULTUURIKOOSTÖÖ

ARTIKKEL 72

Lepinguosalised kohustuvad edendada, soodustama ja hõlbustama kultuurikoostööd. Koostöö võib vastavalt vajadusele hõlmata ühenduse või ühe või mitme liikmesriigi kultuurikoostöö programme või seisneda muude vastastikust huvi pakkuvate tegevuste arendamises.

X JAOTIS

RAHANDUSKOOSTÖÖ

ARTIKKEL 73

Käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks saab Tadžikistani Vabariik ühenduselt artiklite 74, 75 ja 76 kohaselt ajutist tehnilist abi rahalise toetusena.

ARTIKKEL 74

Rahalist abi antakse programmi TACIS raames ühenduse nõukogu vastava määruse kohaselt. Vajaduse korral võib Tadžikistani Vabariik abi saada ka muude ühenduse programmide raames. Erilist tähelepanu pööratakse abi suunamisele, abivahendite kooskõlastusele ning seostele ühenduse humanitaar- rehabilitatsiooni- ning arenguabi eri liikide vahel. Ühenduse abiprogrammidesse kuulub ka vaesusevastane võitlus.

ARTIKKEL 75

Ühenduse rahalise abi eesmärgid ja valdkonnad nähakse ette soovitusprogrammis, mis kajastab ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi tähtsamaid sihte, võttes arvesse Tadžikistani Vabariigi vajadusi, iga valdkonna suutlikkust abi vastu võtta ja reformide edukust. Lepinguosalised teavitavad sellest koostöönõukogu.

ARTIKKEL 76

Olemasolevate vahendite parima kasutamise huvides tagavad lepinguosalised, et ühenduse tehniline abi kooskõlastatakse abiga, mis tuleb muudest allikatest, nagu liikmesriigid, teised riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid, näiteks Rahvusvaheline Rekonstruktsiooni- ja Arengupank ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank.

XI JAOTIS

INSTITUTSIOONILISED, ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 77

Käesolevaga asutatakse koostöönõukogu, kes jälgib käesoleva lepingu täitmist. Koostöönõukogu tuleb kokku ministrite tasandil enda määratud ajavahemike tagant. Koostöönõukogu vaatab läbi käesoleva lepinguga seotud tähtsad küsimused ning muud mõlemapoolset huvi pakkuvad kahepoolsed või rahvusvahelised küsimused, et saavutada lepingu eesmärgid. Lepinguosaliste nõusolekul võib koostöönõukogu anda asjakohaseid soovitusi.

ARTIKKEL 78

1. Koostöönõukogusse kuuluvad ühelt poolt Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni liikmed ning teiselt poolt Tadžikistani Vabariigi valitsuse liikmed.
2. Koostöönõukogu kehtestab oma töökorra.
3. Koostöönõukogu eesistujaks on vaheldumisi ühenduse esindaja ja Tadžikistani Vabariigi valitsuse liige.

ARTIKKEL 79

1. Koostöönõukogule on talle pandud ülesannete täitmisel abiks koostöökomitee, kuhu kuuluvad ühelt poolt Euroopa Liidu Nõukogu liikmete ja Euroopa Ühenduste Komisjoni liikmete esindajad ning teiselt poolt Tadžikistani Vabariigi valitsuse esindajad, tavaliselt kõrgemate ametnike tasandil. Koostöökomitee eesistujaks on vaheldumisi ühendus ja Tadžikistani Vabariik.

Oma töökorras määrab koostöönõukogu kindlaks koostöökomitee ülesanded, mille hulka kuulub koostöönõukogu kohtumiste ettevalmistamine, ning koostöökomitee töökorralduse.

2. Koostöönõukogu võib oma volitused osaliselt või täielikult delegeerida koostöökomiteele, kes tagab järjepideva töö koostöönõukogu kohtumiste vahelisel ajal.

ARTIKKEL 80

Koostöönõukogu võib luua muid komiteid või organeid, kes abistavad teda ülesannete täitmisel, määrates kindlaks nende komiteede või organite koosseisu, ülesanded ja töökorralduse.

ARTIKKEL 81

Selliste käesolevast lepingust lähtuvate küsimuste uurimisel, mis on seotud mõne WTO aluslepingu artiklile viitava sättega, võtab koostöönõukogu võimalikult palju arvesse tõlgendust, mida WTO liikmed vastava artikli puhul üldiselt kasutavad.

ARTIKKEL 82

Käesolevaga asutatakse parlamentaarne koostöökomitee. Parlamentaarse koostöökomitee raames on Tadžikistani Vabariigi parlamendi ja Euroopa Parlamendi liikmetel võimalik kohtuda ning vahetada arvamusi, eelkõige parlamentide tasandil toimuva poliitilise dialoogi osas. Komitee tuleb kokku enda määratud ajavahemike tagant.

ARTIKKEL 83

1. Parlamentaarsesse koostöökomiteesse kuuluvad ühelt poolt Euroopa Parlamendi liikmed ja teiselt poolt Tadžikistani Vabariigi parlamendi liikmed.
2. Parlamentaarne koostöökomitee kehtestab oma töökorra.

3. Parlamentaarse koostöökomitee eesistujaks on vaheldumisi Euroopa Parlament ja Tadžikistani parlament vastavalt töökorra sätetele.

ARTIKKEL 84

Parlamentaarne koostöökomitee võib koostöönõukogult nõuda käesoleva lepingu rakendamisega seotud teavet, mille nõukogu seejärel komiteele esitab.

Parlamentaarsele koostöökomiteele teatatakse koostöönõukogu soovitudest.

Parlamentaarne koostöökomitee võib anda koostöönõukogule soovitusi.

ARTIKKEL 85

1. Mõlemad lepinguosalisel kohustuvad käesoleva lepingu raames tagama, et riigi enda kodanikega võrreldes ei diskrimineerita teise lepinguosalise füüsilisi ja juriidilisi isikuid juurdepääsul lepinguosaliste pädevatesse kohtutesse ja haldusasutustesse, et kaitsta oma isiklike ja omandiõigusi, sealhulgas intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õigusi.

2. Oma volituste ja pädevuse piires lepinguosalisised:

- soodustavad vahekohtumenetluse kasutuselevõtmist ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi ettevõtjate äritehingutest ja koostööst tulenevate vaidluste lahendamiseks,
- lepivad kokku, et vaidluste suunamisel vahekohtusse võib iga vaidlusosaline valida oma vahekohtuniku olenemata tema kodakondsusest ja eesistujaks olev kolmas vahekohtunik või ainus vahekohtunik võib olla kolmanda riigi kodanik, välja arvatud juhul, kui vaidlusosaliste valitud vahekohtu eeskirjades on sätestatud teisiti,
- soovivad oma ettevõtjatel vastastikusel kokkuleppel valida omavaheliste lepingute suhtes kohaldatav õigus,
- soodustavad ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni (UNCITRAL) koostatud vahekohtueeskirjade rakendamist ja 10. juunil 1958 New Yorgis sõlmitud välisriigi vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise konventsioonile allakirjutanud riikide vahekohtute kasutamist.

ARTIKKEL 86

Ükski käesoleva lepingu sätetest ei takista lepinguosalisi oma volituste ja pädevuse piires võtma meetmeid:

- a) mida ta peab vajalikuks, et vältida oma oluliste julgeolekuhuvidega vastuolus oleva teabe avalikustamist;
- b) mis on seotud relvade, laskemoona või sõjatarvikute tootmise või nendega kauplemise või kaitsevajadusteks asendamatu teadus- või arendustöö või tootmisega tingimusel, et need meetmed ei halvenda konkurentsitingimusi selliste toodete osas, mis ei ole spetsiaalselt sõjalise otstarbega;
- c) mida ta peab enda julgeoleku seisukohalt vajalikuks avaliku korra ja avaliku julgeoleku säilitamist mõjutavate tõsiste siseriiklike rahutuste, sõja või sõjaohtu kujutavate tõsiste rahvusvaheliste pingete korral või selleks, et täita kohustusi, mis ta on endale võtnud rahu ja rahvusvahelise julgeoleku säilitamiseks;
- d) mida ta peab vajalikuks, et täita oma rahvusvahelisi kohustusi ja kokkuleppeid kahesuguse kasutusega tööstuskaupade ja tehnoloogiate kontrollimisel.

ARTIKKEL 87

1. Käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades ja ilma et see piiraks lepingus sisalduvate erisätete kohaldamist:
  - ei tohi Tadžikistani Vabariigi poolt ühenduse suhtes kohaldatav kord põhjustada ebavõrdset kohtlemist liikmesriikide, nende kodanike või äriühingute vahel,
  - ei tohi ühenduse poolt Tadžikistani Vabariigi suhtes kohaldatav kord põhjustada ebavõrdset kohtlemist Tadžikistani kodanike või äriühingute vahel.
2. Lõike 1 sätted ei piira lepinguosaliste õigust kohaldada oma asjakohaseid maksualaseid õigusnorme maksumaksjate suhtes, kes ei ole elu- või asukoha poolest ühesuguses olukorras.

ARTIKKEL 88

1. Kumbki lepinguosaline võib suunata koostöönõukogule käesoleva lepingu kohaldamise või tõlgendamisega seotud vaidlused.
2. Koostöönõukogu võib vaidluse lahendada soovituselise andmisega.

3. Kui vaidlust ei ole võimalik lahendada käesoleva artikli lõike 2 kohaselt, võib kumbki lepinguosaline teatada teisele lepitaja määramisest; teine lepinguosaline peab seejärel kahe kuu jooksul määrama teise lepitaja. Selle korra kohaldamisel käsitletakse ühendust ja liikmesriike ühe vaidlusosalisena.

Koostöönõukogu määrab kolmanda lepitaja.

Lepitajad annavad soovitusel häälteenamusega. Need soovitusel ei ole lepinguosalistele siduvad.

ARTIKKEL 89

Lepinguosalised lepivad kokku, et ühe või teise osapoole taotlusel arutavad nad sobival viisil võimalikult kiiresti käesoleva lepingu tõlgendamise või rakendamisega seotud küsimusi või omavaheliste suhete muid asjakohaseid tahke.

Käesoleva artikli sätted ei mõjuta ega piira mingil viisil artiklite 12, 88 ja 94 kohaldamist.

Koostöönõukogu võib kehtestada vaidluste lahendamise korra.

ARTIKKEL 90

Käesoleva lepinguga Tadžikistani Vabariigile ettenähtud tingimused ei ole mingil juhul soodsamad kui need, mida liikmesriigid üksteisele võimaldavad.

ARTIKKEL 91

Käesoleva lepingu kohaldamisel peetakse "lepinguosaliste" all silmas ühelt poolt Tadžikistani Vabariiki ja teiselt poolt ühendust või liikmesriike või ühendust ja liikmesriike vastavalt nende volitustele.

ARTIKKEL 92

Kuivõrd käesolevas lepingus käsitletavat küsimused on hõlmatud energiaharta lepingu ja selle protokollidega, kohaldatakse selliste küsimuste suhtes nimetatud lepingut ja protokolle nende jõustumisel, kuid üksnes niivõrd, kui selline kohaldamine on nendes ette nähtud.

ARTIKKEL 93

Käesolev leping on sõlmitud esialgu kümneks aastaks. Seejärel pikeneb leping automaatselt igal aastal, juhul kui kumbki lepinguosaline ei soovi lepingut lõpetada, teatades sellest teisele poolele kirjalikult ette kuus kuud enne lepingu lõppemist.

ARTIKKEL 94

1. Lepinguosalised võtavad kasutusele kõik üld- või erimeetmed, mis on vajalikud käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks ning hoolitsevad käesolevas lepingus sätestatud eesmärkide saavutamise eest.

2. Kui üks lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud käesolevast lepingust tulenevat kohustust, võib ta võtta asjakohaseid meetmeid. Enne meetmete võtmist, välja arvatud eriti pakilistel juhtudel, esitab ta koostöönõukogule kogu asjakohase teabe, mida on vaja olukorra põhjalikuks uurimiseks, et leida lepinguosalistele vastuvõetav lahendus.

Meetmete valimisel tuleb eelistada neid, mis segavad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem. Teise lepinguosalise nõudmisel teatatakse nendest meetmetest viivitamata koostöönõukogule.

ARTIKKEL 95

I, II, III ja IV lisa ning protokoll moodustavad käesoleva lepingu lahutamatu osa.

ARTIKKEL 96

Kuni üksikisikute ja majandustegevuses osalejate ühesuguste õiguste saavutamiseni käesoleva lepingu kohaselt ei mõjuta käesolev leping õigusi, mis üksikisikutele ja majandustegevuses osalejatele tagatakse ühelt poolt üht või mitut liikmesriiki ja teiselt poolt Tadžikistani Vabariiki siduvate kehtivate lepingutega, välja arvatud valdkondades, mis kuuluvad ühenduse pädevusse, ilma et see piiraks käesolevast lepingust tulenevaid liikmesriikide kohustusi nende pädevusvaldkondades.

ARTIKKEL 97

Käesolevat lepingut kohaldatakse ühelt poolt nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Ühenduse ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut nendes lepingutes sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt Tadžikistani Vabariigi territooriumi suhtes.

ARTIKKEL 98

Käesoleva lepingu hoiulevõtja on Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär.

ARTIKKEL 99

Käesoleva lepingu originaaleksemplar, mille eesti-, hispaania-, hollandi-, inglisi-, itaalia-, kreeka-, leedu-, läti-, poola-, portugali-, prantsus-, rootsi-, saksa-, slovaki-, sloveeni-, soome-, taani-, tšehhi-, ungari- ja tadžikikeelsed tekstid on võrdselt autentised, antakse hoiule Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile.

ARTIKKEL 100

Lepinguosalised kiidavad käesoleva lepingu heaks oma menetluste kohaselt.

Käesolev leping jõustub sellise teise kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil lepinguosalised teatavad Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile, et esimeses lõigus nimetatud menetlused on lõpule viidud.

Jõustumisel asendab käesolev leping Tadžikistani Vabariigi ja ühenduse vahelistes suhetes lepingu, mis sõlmiti 18. detsembril 1989 Brüsselis Euroopa Majandusühenduse ning Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vahel kaubanduse ning kaubandus- ja majanduskoostöö küsimustes.

ARTIKKEL 101

Lepinguosalised lepivad kokku, et kui enne käesoleva lepingu jõustumiseks vajalike menetluste lõpuleviimist kohaldatakse käesoleva lepingu teatavate osade sätteid ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi vahelise vahelepingu alusel, tähendab mõiste “käesoleva lepingu jõustumise kuupäev” sel juhul vahelepingu jõustumise kuupäeva.

LÖPPAKT

Täievolilised esindajad, kes esindavad:

BELGIA KUNINGRIIKI,

TŠEHHI VABARIIKI,

TAANI KUNINGRIIKI,

SAKSAMAA LIITVABARIIKI,

EESTI VABARIIKI,

KREEKA VABARIIKI,

HISPAANIA KUNINGRIIKI,

PRANTSUSE VABARIIKI,

IIRIMAAD,

ITAALIA VABARIIKI,

KÜPROSE VABARIIKI,

LÄTI VABARIIKI,

LEEDU VABARIIKI,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIKI,

UNGARI VABARIIKI,

MALTA VABARIIKI,

MADALMAADE KUNINGRIIKI,

AUSTRIA VABARIIKI,

POOLA VABARIIKI,

PORTUGALI VABARIIKI,

SLOVEENIA VABARIIKI,

SLOVAKI VABARIIKI,

SOOME VABARIIKI,

ROOTSI KUNINGRIIKI,

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIKI,

kes on EUROOPA ÜHENDUSE ja EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUSE asutamislepingu osalised, edaspidi “liikmesriigid”, ja

EUROOPA ÜHENDUS ja EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUS, edaspidi “ühendus”,

ühelt poolt ja

TADŽIKISTANI VABARIIGI täievolilised esindajad

teiselt poolt,

kes on kokku tulnud 11. oktoobril 2004. aastal Luxembourgis, et alla kirjutada partnerlus- ja koostöölepingule, millega pannakse alus partnerlusele ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Tadžikistani Vabariigi vahel, edaspidi “leping”, on vastu võtnud järgmised dokumendid:

leping koos selle lisade ja järgmise protokolliga:

protokoll vastastikuse haldusabi kohta tolliküsimustes.

Liikmesriikide ja ühenduse täievolilised esindajad ning Tadžikistani Vabariigi täievolilised esindajad on vastu võtnud allpool loetletud ja käesolevale lõppaktile lisatud ühisdeklaratsioonid:

ühisdeklaratsioon isikuandmete kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 5 kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 13 kohta,

ühisdeklaratsioon artikli 22 punktis b ja artiklis 33 sisalduva mõiste “kontroll” kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 32 kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 39 kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 94 kohta.

Liikmesriikide ja ühenduse täievolilised esindajad ning Tadžikistani Vabariigi täievolilised esindajad on lisaks võtnud arvesse lõppaktile lisatud komisjoni ja Euroopa Liidu Nõukogu deklaratsiooni ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmist ja -võtmist käsitleva sätte kohta (artikkel 70).

Liikmesriikide ja ühenduse täievolilised esindajad ja Tadžikistani Vabariigi täievolilised esindajad on samuti võtnud arvesse järgmise käesoleva lõppaktile lisatud kirjavahetuse:

ühenduse ja Tadžikistani Vabariigi kirjavahetus äriühingute asutamise kohta.

Liikmesriikide ja ühenduse täievolilised esindajad ning Tadžikistani Vabariigi täievolilised esindajad on lisaks võtnud arvesse järgmise käesolevale lõppaktile lisatud deklaratsiooni:

Prantsusmaa valitsuse deklaratsioon.

LISATUD DOKUMENTIDE NIMEKIRI

- I Lisa   Soovituslik loend soodustustest, mida Tadžikistani Vabariik kooskõlas artikli 7 lõikega 3 annab sõltumatutele riikidele.
- II Lisa   Artikli 21 lõike 2 kohased ühenduse reservatsioonid.
- III Lisa   Artikli 23 lõikes 3 nimetatud finantsteenused.
- IV Lisa   Artiklis 39 nimetatud intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandit käsitlevad konventsioonid.
- Protokoll vastastikuse haldusabi kohta tolliküsimustes.
-

SOOVITUSLIK LOEND SOODUSTUSTEST,
MIDA TADŽIKISTANI VABARIIK KOOSKÕLAS
ARTIKLI 7 LÕIKEGA 3 ANNAB SÕLTUMATUTELE RIIKIDELE

1. Valgevene Vabariik, Kasahstani Vabariik, Kõrgõzstani Vabariik, Vene Föderatsioon: tollimakse ei kohaldata.
2. SRÜ riikidega sõlmitud tööstuskoostöölepete alusel transporditavat tooret ei maksustata.
3. Tadžikistani Vabariik tunnistab kõikide SRÜ riikide seeriatootmise vastavussertifikaate, mille alusel väljastatakse riiklik vastavussertifikaat.
4. SRÜ riikide puhul kehtib jooksvate maksete erisüsteem.
5. SRÜ riikide puhul on kokku lepitud transiidi eritingimused.

II LISA**ARTIKLI 21 LÕIKE 2 KOHASED
ÜHENDUSE RESERVATSIOONID****Kaevandamine**

Mõnes liikmesriigis võidakse äriühingutelt, kelle tegevust ühendus ei kontrolli, nõuda kaevandamistegevuse ja -õiguse luba.

Kalandus

Ühenduse liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni all olevate vete elusvarusid ja kalastuspiirkondi saavad kasutada ja neile pääsevad juurde üksnes ühenduse liikmesriigi lipu all sõitvad ühenduse territooriumil registreeritud kalalaevad, kui ei ole sätestatud teisiti.

Kinnisvara ostmine

Mõnes liikmesriigis piiratakse muudel kui ühenduse äriühingutel kinnisvara ostmist.

Audiovisuaalteenused, kaasa arvatud raadio

Tootmisel ja levitamisel, kaasa arvatud audiovisuaalteoste avalikul esitamisel raadios või mujal kehtiv võrdse kohtlemise printsiip võib olla rakendatav üksnes teatavatele päritolunõuetele vastavate audiovisuaalteoste suhtes, kuid see ei puuduta selliste audiovisuaalteoste esitamiseks vajalikku ringhäälingu infrastruktuuri.

Vabade elukutsete esindajate teenused

Liikmesriikide kodanikest füüsilistele isikutele reserveeritud teenused. Teatavatel tingimustel võivad need isikud asutada äriühinguid.

Põllumajandus

Mõnes liikmesriigis ei kehti võrdne kohtlemine äriühingute suhtes, kelle tegevust ühendus ei kontrolli ja kes soovivad asutada põllumajandusettevõtet. Kui äriühing, kelle tegevust ühendus ei kontrolli, omandab viinamarjaistandusi, peab ta sellest teatama ning vajaduse korral saama omandamiseks loa.

Uudisteagentuuride teenused

Mõnes liikmesriigis piiratakse välisosalust kirjastus- ja ringhäälinguettevõtjates.

III LISA**ARTIKLI 23 LÕIKES 3 NIMETATUD
FINANTSTEENUSED**

Finantsteenused on igasugune rahaline teenus, mida pakub ühe või teise lepinguosalise vastavate teenuste osutaja. Finantsteenused hõlmavad järgmisi tegevusvaldkondi:

A. Kõik kindlustusteenused ja kindlustusega seotud teenused**1. Otsekindlustus (sealhulgas kaaskindlustus):**

i) elukindlustus,

ii) kahjukindlustus.

2. Edasikindlustus ja retrosessioon.**3. Kindlustuse vahendamine, näiteks tegevus kindlustusmaakleri või -agendina.****4. Kindlustuse abiteenused, näiteks nõustamis- ja aktuaarteenused, riskihindamis- ja kahjukäsitlemisteenused.****B. Panga- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus).****1. Hoiuste ja muude tagasimakstavate rahaliste vahendite vastuvõtmine klientidelt.**

2. Igasugused laenuteenused, sealhulgas tarbimis- ja hüpoteeklaenu, faktooring ja äritehingute rahastamine.
3. Kapitalirent.
4. Kõik makse- ja arveldustehingud, sealhulgas krediit- ja deebetkaardid, reisirahakid ja pangavekslid.
5. Tagatis- ja garantiitehingud.
6. Kauplemine oma kulul ja nimel või klientide nimel kas börsil, vabavahetusturul või muul viisil:
  - a) rahaturu instrumentidega (tšekid, vekslid, hoiusesertifikaadid jne),
  - b) välisvaluutaga,
  - c) tuletisväärtpaberitega, sealhulgas (kuid mitte ainult) futuurid ja optsioonid;
  - d) vahetuskursside ja intressimäärade, kaasa arvatud selliste finantsinstrumentidega nagu *swap*-tehingud ja tähtajaintressiga lepingud;
  - e) vabalt kaubeldavate väärtpaberitega,
  - f) muude vabalt kaubeldavate finantsinstrumentide ja -varaga, kaasa arvatud väärismetallikangid.

7. Osalemine igasuguste väärtpaberite emissioonides, sealhulgas emissioonide tagamine ja agendina paigutamine (avalikult või eraviisiliselt) ja nende emissioonidega seotud teenuste osutamine.
8. Vahendustegevus rahaturul.
9. Varahaldus, näiteks raha ja väärtpaberiportfelli haldamine, kõik kollektiivsete investeeringute haldamise vormid, pensionifondide haldamine, hooldus-, hoiustamis- ja usaldushoiuteenused.
10. Rahalise vara, sealhulgas väärtpaberite, tuletisväärtpaberite ja teiste vabalt kaubeldavate instrumentidega seotud arveldus- ja kliiringteenused.
11. Punktides 1–10 loetletud tegevustega seotud nõustamine ja muud finantsabiteenused, sealhulgas krediidisoovitus ja -analüüs, investeeringute ja väärtpaberiportfelliga seotud uuringud ja nõustamine, samuti nõustamine äriühingute omandamise, ümberkujundamise ning strateegia kohta.
12. Teiste finantsteenuste osutajate kasutuses oleva finantsteabe vahendamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine.

Finantsteenuste mõiste alla ei kuulu järgmised tegevused:

- a) keskpankade või muude avalik-õiguslike asutuste tegevus raha- ja vahetuskursipoliitika alal;

- b) keskpankade, valitsusasutuste või -organite või avalik-õiguslike asutuste tegevus valitsuse nimel või valitsuse tagatisega, välja arvatud juhud, kui sellega võivad tegeleda nende avalik-õiguslike isikutega konkureerivad finantsteenuste osutajad;
  - c) tegevus riikliku sotsiaalkindlustus- või pensionikava raames, välja arvatud juhud, kui sellega võivad tegeleda avalik-õiguslike isikute või eraõiguslike isikutega konkureerivad finantsteenuste osutajad.
-

IV LISA**ARTIKLIS 39 NIMETATUD INTELLEKTUAAL-,
TÖÖSTUS- JA KAUBANDUSOMANDIT KÄSITLEVAD KONVENTSIOONID**

1. Artikli 39 lõige 2 käsitleb järgmisi mitmepoolseid konventsioone:
  - teose esitaja, fonogrammitootja ja ringhäälinguorganisatsiooni kaitse rahvusvaheline konventsioon (Rooma, 1961),
  - märkide rahvusvahelise registreerimise Madridi kokkuleppe protokoll (Madrid, 1989),
  - rahvusvaheline uute taimesortide kaitse konventsioon (UPOV) (1991. aasta Genfi akt).

2. Koostöönõukogu võib soovitada artikli 39 lõike 2 kohaldamist ka muude mitmepoolsete konventsioonide suhtes. Kui intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi valdkonnas tekib kaubandustingimusi mõjutavaid raskusi, peetakse ühe või teise lepinguosalise taotlusel viivitamata nõu, et jõuda mõlemaid pooli rahuldavate lahendusteni.

3. Lepinguosalised kinnitavad järgmistest mitmepoolsetest konventsioonidest tulenevate kohustuste tähtsust:
    - tööstusomandi kaitse Pariisi konventsioon (1967. aasta Stockholmi akt, muudetud 1979. aastal),
    - patendikoostööleping (Washington, 1970, muudetud 1979. ja 1984. aastal),
    - muudetud Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsioon (1886, viimati muudetud 1979),
    - kaubamärgiseaduste leping (Genf, 1994).
  4. Alates käesoleva lepingu jõustumisest kohtleb Tadžikistani Vabariik ühenduse äriühinguid ja kodanikke seoses intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi tunnustamise ja kaitsmisega vähemalt niisama soodsalt kui mistahes kolmandat riiki kahepoolsete kokkulepete alusel.
  5. Punkti 4 sätteid ei kohaldata soodustuste suhtes, mille Tadžikistani Vabariik ja mõni kolmas riik on tegelikult ja vastastikku andnud, ega soodustuste suhtes, mille Tadžikistani Vabariik on andnud mõnele teisele endisesse NSVLi kuulunud riigile.
-

PROTOKOLL
VASTASTIKUSE HALDUSABI
KOHTA TOLLIKÜSIMUSTES

ARTIKKEL 1

Mõisted

Käesolevas protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) "tollialased õigusaktid" – lepinguosalise territooriumil kohaldatavad õigus- või haldusnormid, millega reguleeritakse kaupade importi, eksporti ja transiiti ning nende suunamist muudele tolliprotseduuridele, sealhulgas kõnealuste lepinguosaliste kehtestatud keelustamis-, piiramis- ja kontrollimeetmed;
- b) "taotluse esitanud asutus" – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks määranud ja kes esitab tolliküsimusi käsitleva abitaotluse;
- c) "taotluse saanud asutus" – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks määranud ja kes võtab vastu tolliküsimusi käsitleva abitaotluse;
- d) "isikuandmed" – igasugune teave, mis on seotud kindlakstehtud või kindlaks tehtava üksikisikuga;
- e) "tollialaseid õigusakte rikkuv toiming" – igasugune tollialaste õigusaktide rikkumine või rikkumiskatse.

ARTIKKEL 2

Kohaldamisala

1. Lepinguosalised abistavad teineteist oma pädevuse piires vastavalt käesolevas protokollis sätestatud korrale ja tingimustele, et tagada tollialaste õigusaktide õige rakendamine, eelkõige et vältida ja uurida neid õigusakte rikkuvaid toiminguid ning rikkuja vastutusele võtta.
2. Käesolevas protokollis sätestatud abistamine tolliküsimustes hõlmab kõiki lepinguosaliste haldusasutusi, kes on pädevad kohaldama käesolevat protokollit. See ei piira nende sätete kohaldamist, millega reguleeritakse vastastikuse abi andmist kriminaalasjades. Samuti ei hõlma see teavet, mis on saadud kohtuorganite taotlusel kasutatud volituste abil, kui nimetatud organid ei ole andnud luba sellise teabe edastamiseks.

ARTIKKEL 3

Abistamine taotluse korral

1. Taotluse esitanud asutuse palvel esitab taotluse saanud asutus kogu asjakohase teabe, mis aitab taotluse esitanud asutusel tagada tollialaste õigusaktide õige kohaldamise, sealhulgas teabe täheldatud või kavandatud toimingute kohta, millega rikutakse või võidakse rikkuda nimetatud õigusakte.

2. Taotluse esitanud asutuse palvel teatab taotluse saanud asutus talle:
  - a) kas ühe lepinguosalise territooriumilt eksporditud kaubad on teise lepinguosalise territooriumile imporditud nõuetekohaselt, määratledes vajaduse korral kaupade suhtes kohaldatud tolliprotseduuri;
  - b) kas ühe lepinguosalise territooriumile imporditud kaubad on teise lepinguosalise territooriumilt eksporditud nõuetekohaselt, määratledes vajaduse korral kaupade suhtes kohaldatud tolliprotseduuri.

3. Taotluse esitanud asutuse palvel võtab taotluse saanud asutus tema suhtes kehtivate õigusnormide raames vajalikke meetmeid, et tagada erijärelevalve:
  - a) füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes, kelle puhul on alust arvata, et nad kas teevad või on teinud tollialaseid õigusakte rikkuvaid toiminguid;
  - b) paikade suhtes, kuhu on kogutud või võidakse koguda kaupu viisil, mille puhul on põhjust kahtlustada, et nimetatud kaubad on ette nähtud kasutamiseks tollialaseid õigusakte rikkuvateks toiminguteks;

- c) kaupade suhtes, mida transporditakse või võidakse transportida viisil, mille puhul on põhjust kahtlustada, et need on ette nähtud kasutamiseks tollialaseid õigusakte rikkuvateks toiminguteks;
- d) transpordivahendite suhtes, mille puhul on alust arvata, et neid on kasutatud või võidakse kasutada tollialaseid õigusakte rikkuvateks toiminguteks.

ARTIKKEL 4

Abistamine omal algatusel

Lepinguosalised abistavad teineteist omal algatusel ja oma siseriiklike õigusnormide kohaselt, kui nad leiavad, et see on vajalik tollialaste õigusaktide õigeaks kohaldamiseks, eelkõige juhul, kui neil on teavet:

- toimingute kohta, mis rikuvad või tunduvad rikkuvat tollialaseid õigusakte ja võivad teisele lepinguosalisele huvi pakkuda,
- tollialaseid õigusakte rikkuvate toimingute tegemise uute viiside või meetodite kohta,
- kaupade kohta, mis on teadaolevalt tollialaste õigusaktide rikkumise objektid,

- füüsiliste ja juriidiliste isikute kohta, kelle osas on alust arvata, et nad on seotud või on olnud seotud tollialaseid õigusakte rikkuvate toimingutega,
- transpordivahendite kohta, mille puhul on alust arvata, et neid on kasutatud, kasutatakse või võidakse kasutada tollialaseid õigusakte rikkuvateks toiminguteks.

ARTIKKEL 5

Edastamine/teatamine

Taotluse esitanud asutuse palvel võtab taotluse saanud asutus tema suhtes kohaldatavate õigusnormide kohaselt kõik vajalikud meetmed, et:

- edastada kõik dokumendid ja
- teatada kõikidest otsustest,

mis pärinevad taotluse esitanud asutusest ja kuuluvad käesoleva protokolliga kohaldamisalasse, vastaval territooriumil tegutsevatele või seal asutatud adressaadile. Niisugusel juhul kohaldatakse teatise või teadaande taotlustele artikli 6 lõiget 3.

ARTIKKEL 6

Abitaotluste vorm ja sisu

1. Käesoleva protokolliga kohased taotlused tehakse kirjalikult. Taotlusele lisatakse selle täitmiseks dokumendid. Kui tegemist on pakilise olukorraga, võib vastu võtta ka suulisi taotlusi, kuid need tuleb viivitamata kirjalikult kinnitada.
2. Lõike 1 kohased taotlused sisaldavad järgmisi andmeid:
  - a) taotluse esitanud asutus,
  - b) taotletav meede,
  - c) taotluse eesmärk ja põhjus,
  - d) asjakohased õigusnormid ja muud õiguslikud asjaolud,
  - e) võimalikult täpsed ja terviklikud andmed uuritavate füüsiliste ja juriidiliste isikute kohta,
  - f) asjakohast faktide ja juba teostatud uurimise kokkuvõte.

3. Taotlused esitatakse taotluse saanud asutuse asjaajamiskeeles või sellele asutusele vastuvõetavas keeles.
4. Kui taotlus ei vasta vorminõuetele, võib nõuda selle parandamist või täiendamist. Sellest hoolimata võib rakendada ettevaatusabinõusid.

ARTIKKEL 7

Taotluste täitmine

1. Abitaotluse täitmiseks toimib taotluse saanud asutus oma pädevuse ja võimaluste piires nii, nagu ta toimiks enda nimel või sama lepinguosalise muude asutuste taotlusel, esitades juba olemasolevat teavet, tehes vajalikke uurimisi või korraldades nende läbiviimist. Sama kehtib ka kõigi muude asutuste suhtes, kellele taotluse saanud asutus on käesoleva protokolli alusel taotluse edastanud juhul, kui taotluse saanud asutus ei saa ise tegutseda.
2. Abitaotlusi täidetakse taotluse saanud lepinguosalise õigusnormide kohaselt.

3. Lepinguosalise nõuetekohaselt volitatud ametnikud võivad teise kaasatud lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel hankida taotluse saanud asutuselt või tema hallatavatelt asutustelt teavet, mis on seotud tollialaseid õigusakte rikkuvate või rikkuda võivate toimingutega ja mida taotluse esitanud asutus vajab käesoleva protokolliga rakendamiseks.
4. Lepinguosalise ametnikud võivad teise kaasatud lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel viibida viimase territooriumil tehtavate uurimiste juures.

ARTIKKEL 8

Teabeedastuse vorm

1. Taotluse saanud asutus edastab taotluse esitanud asutusele uurimistulemused dokumentide, nende tõestatud koopiate, aruannete jms kujul.
2. Lõikes 1 sätestatud dokumentide sätteid võib asendada ükskõik millises vormis teabega, mis on koostatud samal eesmärgil elektrooniliste vahenditega.
3. Originaaldokumentide esitamist võib nõuda üksnes juhul, kui tõestatud koopiatest ei piisa. Originaaldokumendid tagastatakse esimesel võimalusel.

ARTIKKEL 9

Erandid abistamiskohustusest

1. Lepinguosalised võivad keelduda käesolevas protokollis sätestatud abistamisest, kui see:

a) võib kahjustada Tadžikistani Vabariigi või käesoleva protokolliga kohase abitaotluse saanud liikmesriigi suveräänsust

või

b) võib ohustada avalikku korda, julgeolekut või muid olulisi huve, eelkõige artikli 10 lõikes 2 nimetatud juhtudel,

või

c) rikub tööstus-, äri- või ametisaladust.

2. Taotluse saanud asutus võib abi osutamise edasi lükata põhjendusel, et see takistab käimasolevat uurimist, süüdistuse esitamist või kohtumenetlust. Sel juhul konsulteerib taotluse saanud asutus taotluse esitanud asutusega, et teha kindlaks, kas abi on võimalik anda selliste tingimuste ja nõuete alusel, mida taotluse saanud asutus võib nõuda.

3. Kui taotluse esitanud asutus palub abi, mida ta ise ei suudaks taotluse korral anda, viitab ta sellele asjaolule oma taotluses. Sel juhul otsustab taotluse saanud asutus, kuidas sellisele taotlusele vastata.
4. Kui abist keeldutakse, tuleb otsusest ja selle põhjustest viivitamata teatada taotluse esitanud asutusele.

ARTIKKEL 10

Teavevahetus ja konfidentsiaalsuse nõue

1. Igasugune käesoleva protokolliga kohaselt mis tahes kujul edastatud teave on salajane või piiratud kasutusega olenevalt kummagi lepinguosalise kehtivatest eeskirjadest. Selle teabe suhtes kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus ja sellele laieneb kaitse, mis on samalaadsetele andmetele ette nähtud vastuvõtva lepinguosalise asjakohastes õigusnormides ja ühenduse asutuste suhtes kohaldatavates vastavates sätetes.
2. Isikuandmeid võib edastada üksnes siis, kui vastuvõttev lepinguosaline kohustub neid andmeid kaitsma vähemalt nii, nagu samal juhul teeks seda edastav lepinguosaline.

3. Saadud teavet kasutatakse üksnes käesoleva protokolliga eesmärkide kohaselt. Kui üks lepinguosaline taotleb sellise teabe kasutamist muudel eesmärkidel, küsib ta eelnevalt teabe edastanud ametiasutuselt kirjalikku nõusolekut. Teabe sellisel kasutamisel tuleb arvesse võtta kõnealuse asutuse ettenähtud piiranguid.

4. Lõige 3 ei takista teabe kasutamist kohtu- või haldusmenetluses, mis hiljem algatatakse tollialaste õigusaktide täitmatajätmise tõttu. Teabe esitanud pädevale asutusele teatatakse viivitamata sellisest kasutamisest.

5. Lepinguosalised võivad käesoleva protokolliga sätete kohaselt saadud teavet ja uuritud dokumente kasutada tõenditena oma tõendusmaterjalides, aruannetes ja ütlustes ning kohtumenetlustes ja süüdistustes.

ARTIKKEL 11

Ekspertid ja tunnistajad

1. Taotluse saanud asutuse ametnikul võib talle antud volituste piires lubada esineda eksperdi või tunnistajana teise lepinguosalise pädevusse kuuluvas kohtu- või haldusmenetluses, mis käsitleb käesoleva protokolliga hõlmatud küsimusi, ja esitada menetluses vajalikke esemeid, dokumente või nende kinnitatud koopiaid. Kohtus esinemise taotluses tuleb täpselt nimetada, millistes küsimustes ja millise ametikoha või erialaoskuse tõttu ametnikku küsitletakse.

2. Volitatud ametnikule tagatakse taotluse esitanud asutuse riigis samasugune kaitse nagu on kehtivate õigusaktidega tagatud taotluse esitanud asutuse ametnikele.

ARTIKKEL 12

Abistamiskulud

Lepinguosalised loobuvad kõikidest nõuetest teineteisele, mis on seotud käesolevast protokollist tulenevate kulutuste hüvitamisega, välja arvatud asjaoludest sõltuvalt kulutused ekspertidele ja tunnistajatele ning sellistele tõlkidele ja tõlkijatele, kes ei ole avalikud teenistujad.

ARTIKKEL 13

Rakendamine

1. Käesoleva protokolliga kohaldamise eest vastutavad ühelt poolt Tadžikistani Vabariigi tolli keskasutused ja teiselt poolt Euroopa Ühenduste Komisjoni pädevad talitused ning vajaduse korral liikmesriikide tolliasutused. Nad teevad otsuse kõigi selle kohaldamiseks vajalike meetmete ja nende rakenduskorra suhtes, võttes arvesse kehtivaid andmekaitse eeskirju. Nad võivad esitada pädevatele asutustele soovitusi muudatuste kohta, mida on nende arvates vaja käesolevasse protokolliga teha.

2. Lepinguosalised peavad teineteisega nõu ja teatavad seejärel teineteisele üksikasjalikest rakenduseeskirjadest, mis nad on käesoleva protokollisätete kohaselt vastu võtnud.

ARTIKKEL 14

Muud lepingud

1. Võttes vastavalt arvesse Euroopa Ühenduse ja liikmesriikide pädevust:
  - ei mõjuta käesoleva protokollisätteid lepinguosaliste kohustusi, mis tulenevad muudest rahvusvahelistest lepingutest või konventsioonidest,
  - on käesoleva protokollisätete eesmärk täiendada vastastikuse abi lepinguid, mis on sõlmitud või võidakse sõlmida mõne liikmesriigi ja Tadžikistani Vabariigi vahel, ning
  - ei mõjuta käesolev leping komisjoni pädevate talituste ja liikmesriikide tolliasutuste vahelist teabevahetust käsitlevate sätete kohaldamist mis tahes teabe osas, mis on saadud käesoleva lepinguga reguleeritud valdkondades ning mis võib huvi pakkuda ühendusele.

2. Olenemata käesoleva lepingu lõike 1 sätetest on käesoleva protokolli sätted ülimuslikud kahepoolsete vastastikuse abi lepingute suhtes, mis on sõlmitud või sõlmitakse mõne liikmesriigi ja Tadžikistani Vabariigi vahel juhul, kui nende sätted ei ole kooskõlas käesoleva protokolli sätetega.
  3. Käesoleva protokolli kohaldamisega seotud küsimused lahendatakse lepinguosaliste vaheliste konsultatsioonide käigus lepingu artikli 79 alusel loodud koostöökomitees.
-

ÜHISDEKLARATSIOON ISIKUANDMETE KOHTA

Lepinguosalised on käesoleva lepingu kohaldamisel teadlikud üksikisikute piisava kaitse tagamise vajadusest seoses isikuandmete töötlemise ja selliste andmete vaba liikumisega.

ÜHISDEKLARATSIOON ARTIKLI 5 KOHTA

Kui lepinguosalisel ühiselt leiavad, et asjaolud õigustavad kohtumiste korraldamist kõrgeimal tasandil, korraldatakse neid vastavalt vajadusele.

ÜHISDEKLARATSIOON ARTIKLI 13 KOHTA

Kuni Tadžikistani Vabariigi WTOga ühinemiseni peavad lepinguosalisel koostöökomitees nõu Tadžikistani Vabariigi imporditollipoliitika, sealhulgas kaitsetollide muutuste üle. Nõupidamine kutsutakse kokku eelkõige enne kaitsetollide suurendamist.

ÜHISDEKLARATSIOON MÕISTE “KONTROLL” KOHTA
ARTIKLI 22 PUNKTIS b JA ARTIKLIS 33

1. Lepinguosalised kinnitavad, et kontroll sõltub iga üksikjuhtumi tegelikest asjaoludest.
2. Näiteks käsitletakse ühte äriühingut teise äriühingu “kontrolli all olevana” ja seega sellise teise äriühingu tütarettevõtjana, kui:
  - teisel äriühingul on otseselt või kaudselt häälteenus või
  - teisel äriühingul on õigus nimetada või tagasi kutsuda enamikku haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest ja ta on samal ajal tütarettevõtja aktsionär või osanik.
3. Mõlemad lepinguosalised leiavad, et lõikes 2 esitatud kriteeriumid ei ole ammendavad.

ÜHISDEKLARATSIOON ARTIKLI 32 KOHTA

Asjaolu, et mõne lepinguosalise füüsilistelt isikutelt nõutakse viisat ja teiste omadelt mitte, ei tohi pidada teatavatest erikohustustest tulenevate soodustuste kaotamiseks ega nende vähendamiseks.

ÜHISDEKLARATSIOON ARTIKLI 39 KOHTA

Lepinguosalised lepivad kokku, et käesoleva lepingu kohaldamisel hõlmab intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomand eelkõige autoriõigust ja kaasnevaid õigusi, sealhulgas arvutiprogrammide autoriõigust, patente, tööstusdisainilahenduste, geograafiliste tähiste (sealhulgas päritolunimetuste), kaubamärkide ja teenindusmärkide ning mikrolülituste topoloogiaga seotud õigusi, samuti kaitset kõlvatu konkurentsi eest, nagu on sätestatud tööstusomandi kaitse ja avalikustamata oskusteabe kaitse Pariisi konventsiooni artiklis 10bis.

ÜHISDEKLARATSIOON ARTIKLI 94 KOHTA

1. Lepinguosalised on ühel meelel, et käesoleva lepingu õigeaks kohaldamiseks ja tegelikuks rakendamiseks tähendab selle artiklis 94 sisalduv mõiste “eriti pakilised juhud” juhtumeid, mil üks lepinguosaline rikub oluliselt lepingut. Lepingu oluliseks rikkumiseks peetakse:

a) lepingust lahtiütlemist, mis ei ole rahvusvahelise õiguse üldnormide kohaselt lubatud,

või

b) artiklis 2 sätestatud lepingu oluliste osade rikkumist.

2. Lepinguosalised on ühel meelel, et artiklis 94 nimetatud “asjakohased meetmed” on rahvusvahelise õiguse kohaselt võetavad meetmed. Kui lepinguosaline võtab artiklis 94 sätestatud eriti pakilisel juhul teatava meetme, võib teine lepinguosaline rakendada vaidluste lahendamise korda.

KOMISJONI JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU
DEKLARATSIOON EBASEADUSLIKE
SISSERÄNDAJATE TAGASISAATMIST JA
-VÕTMIST KÄSITLEVA SÄTTE KOHTA
(ARTIKKEL 70)

Artikkel 9 ei piira tagasivõtmislepingute sõlmimiseks vajaliku pädevuse sisemist jaotamist ühenduse ja selle liikmesriikide vahel.

EUROOPA ÜHENDUSE
JA TADŽIKISTANI VABARIIGI VAHELINE
ÄRIÜHINGUTE ASUTAMIST KÄSITLEV KIRJAVAHETUS

A. Tadžikistani Vabariigi valitsuse kiri

Lugupeetud ...,

Viitan 16. detsembril 2004. aastal parafeeritud partnerlus- ja koostöölepingule.

Nagu läbirääkimistel rõhutasin, võimaldab Tadžikistani Vabariik Tadžikistanis asutatud ja tegutsevatele ühenduse äriühingutele teatavatel puhkudel eeliskohtlemist. Selgitasin, et see kajastab Tadžikistani tegevuspõhimõtet igati soodustada ühenduse äriühingute asutamist Tadžikistani Vabariigis.

Seetõttu kinnitan, et lepingu parafeerimise ja äriühingute asutamist käsitlevate asjakohaste sätete jõustumise vahelisel ajal ei võta Tadžikistani Vabariik vastu ühtki meetet ega õigusnormi, mis diskrimineeriks ühenduse äriühinguid või halvendaks nende olukorda, võrreldes Tadžikistani või mis tahes kolmanda riigi äriühingute olukorraga lepingu parafeerimise kuupäeval.

Oleksin tänulik, kui teataksite mulle selle kirja kättesaamisest.

Austatud ..., palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Tadžikistani Vabariigi
valitsusenimel

B. Euroopa Ühenduse kiri

Lugupeetud ...,

Tänan Teid Teie tänase kirja eest, mille sisu on järgmine:

“Viitan 16. detsembril 2004. aastal parafeeritud partnerlus- ja koostöölepingule.

Nagu läbirääkimistel rõhutasin, võimaldab Tadžikistani Vabariik Tadžikistanis asutatud ja tegutsevatele ühenduse äriühingutele teatavatel puhkudel eeliskohtlemist. Selgitasin, et see kajastab Tadžikistani tegevuspõhimõtet igati soodustada ühenduse äriühingute asutamist Tadžikistani Vabariigis.

Seetõttu kinnitan, et lepingu parafeerimise ja äriühingute asutamist käsitlevate asjakohaste sätete jõustumise vahelisel ajal ei võta Tadžikistani Vabariik vastu ühtki meetet ega õigusnormi, mis diskrimineeriks ühenduse äriühinguid või halvendaks nende olukorda, võrreldes Tadžikistani või mis tahes kolmanda riigi äriühingute olukorraga lepingu parafeerimise kuupäeval.

Oleksin tänulik, kui teataksite mulle selle kirja kättesaamisest.”

Teatan, et olen selle kirja kätte saanud.

Austatud ..., palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Euroopa Ühenduse nimel